

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Fakulta humanitních studií

Katedra studií občanské společnosti

Případová studie:

Odraz organizací občanského sektoru

v Chomutovských novinách v letech

2006-2008

Diplomová práce

autorka: Bc. Eva Dušková, DiS.

vedoucí: Doc. Ing. Marie Dohnalová, CSc.

Praha 2012

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně a s použitím pramenů a literatury řádně citovaných a uvedených v seznamu literatury. Práci jsem nevyužila k získání jiného nebo stejného titulu.

Souhlasím s tím, že tato diplomová práce může být zveřejněna v elektronické knihovně FHS UK a může být využita i jako studijní text.

V Praze 22. června 2012

.....
Eva Dušková

Poděkování

Děkuji Doc. Ing. Marie Dohnalová, CSc. za vedení této práce a vstřícnost při konzultacích.

Dále bych ráda poděkovala Mgr. Petře Bělohlové a Mgr. Luboši Mizunovi za to, že se se mnou podělili o své zkušenosti a byli ochotní odpovídat na mé otázky.

OBSAH

ABSTRAKT	2
1 ÚVOD.....	1
1.1 CÍL PRÁCE	1
1.2 HYPOTÉZY	3
1.3 METODOLOGICKÝ POSTUP.....	3
1.3.1 Kvantitativní analýza	4
1.3.2 Obsahová analýza.....	4
1.3.3 Kritická analýza.....	5
1.3.4 Rozhovory	5
2 UVEDENÍ DO PROBLEMATIKY.....	6
2.1 LITERÁRNÍ REŠERŠE	7
2.2 OBČANSKÁ SPOLEČNOST, OBČANSKÝ SEKTOR, ORGANIZACE OBČANSKÉHO SEKTORU, SAMOSPRÁVA A TEORETICKÉ ZAKOTVENÍ POJMŮ.....	8
2.2.1 <i>Občanská společnost</i>	8
2.2.2 <i>Občanský sektor</i>	9
2.2.3 <i>Organizace občanského sektoru</i>	11
2.2.4 <i>Samospráva</i>	15
2.3 STATUTÁRNÍ MĚSTO CHOMUTOV A MÍSTNÍ ORGANIZACE OBČANSKÉHO SEKTORU	17
2.3.1 <i>Geografie</i>	17
2.3.2 <i>Historie</i>	18
2.3.3 <i>Demografie</i>	19
2.3.4 <i>Zaměstnanost</i>	20
2.3.5 <i>Správní hledisko</i>	21
2.3.6 <i>Další sociokulturní faktory</i>	22
2.3.7 <i>Budoucnost Chomutova</i>	26
2.3.8 <i>Organizace občanského sektoru v Chomutově</i>	27
2.4 PUBLIC RELATIONS A OBČANSKÝ SEKTOR.....	29
2.4.1 <i>Vymezení pojmu public relations</i>	29
2.5 RADNIČNÍ PERIODIKA.....	31
2.5.1 <i>Radniční periodika jako nástroj public relations</i>	31

2.5.2 Právnický exkurz do problematiky radničních periodik	33
2.6 CHOMUTOVSKÉ NOVINY	37
3 VÝZKUM	39
3.1 TEORETICKÉ ZAKOTVENÍ, POUŽITÉ TECHNIKY	39
3.2. POSTUP VÝZKUMNÉ ČINNOSTI	40
3.2.1 Kvantitativní výzkum a jeho použití v práci	41
3.2.2 Kvalitativní výzkum a jeho využití: obsahová a kritická analýza	42
3.2.3 Rozhovory, dotazování, otázky	45
3.3 VÝSLEDKY VÝZKUMU	48
3.3.1 Počet jednotek	48
3.3.2 Výstup analýz - počet bodů	49
3.3.3 Oblast činností OOS dle komunitního plánu	50
3.3.4 Porovnání prohlášení komunitního plánu a skutečnosti v Chomutovských novinách	51
3.3.5 Obsahové kategorie	53
3.3.6 Interpretace rozhovorů	55
<i>Šéfredaktor Chomutovských novin Mgr. Luboš Mizun</i>	55
<i>Předsedkyně Na Louce, o. s. Mgr. Petra Bělohlová</i>	56
3.4 INTERPRETACE VÝSLEDKŮ VÝZKUMU	57
3.5 OVĚŘENÍ HYPOTÉZ	59
3.6 ZHODNOCENÍ VÝZKUMU A ZÁVĚR	60
4 TÉMATA K DALŠÍ DISKUSI	62
5 LITERATURA	63
PŘÍLOHY PRÁCE	74
1 SEZNAM OOS V CHOMUTOVĚ	74
2 PŘEPIS ROZHOVORŮ	74
3 DOSLOVNÉ ZNĚNÍ VYBRANÝCH ČLÁNKŮ	74
4 OBRÁZKY	74
1 SEZNAM OOS V CHOMUTOVĚ	75
1.1 OBČANSKÁ SDRUŽENÍ	75

1.2 PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE ÚSTECKÉHO KRAJE	76
1.3 PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE STATUTÁRNÍHO MĚSTA	76
1.4 MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR	76
1.5 OSTATNÍ	76
2 PŘEPIS ROZHOVORŮ.....	77
3 DOSLOVNÉ ZNĚNÍ VYBRANÝCH ČLÁNKŮ	82
3.1. DALŠÍ FÁZE PROJEKTU NA POMOC NEZISKOVÝM ORGANIZACÍM	82
3.2. SLOVO STAROSTKY	84
3.3. KE TŘEM KRÁLŮM BYLI LIDÉ REKORDNĚ ŠTĚDRÍ	85
4 OBRÁZKY	86
LOGO CHOMUTOVA	86
LOGO O. S. OŽIVENÍ	86
LOGO OBČANSKÉHO SDRUŽENÍ NA LOUCE	86
SEZNAM ZKRATEK	87
O AUTORCE	88
SLOVNÍK DŮLEŽITĚJŠÍCH POJMŮ	89
REJSTŘÍK	91

ABSTRAKT

Pro existenci a činnost organizací občanského sektoru je důležitý kontakt s veřejností, která zahrnuje potenciální uživatele služeb či výrobků, sponzory, donátory a také spolupracovníky. Jedním z několika kanálů, jak tento kontakt navazovat a udržovat, je propagace a prezentace v médiích. Chomutovské noviny, o něž v této práci jde, jsou tiskovina vydávaná orgánem místní samosprávy. Z povahy tohoto typu média vyplývá, že by mělo dávat prostor co nejširšímu spektru subjektů činných ve městě. Výzkum je zaměřen na vybrané časové období a vybrané organizace občanského sektoru. Přináší výsledky, jejichž nízká čísla ukazují, že prezentace v Chomutovských novinách nebyla příliš četná, a z rozhovorů vyplývají možné důvody, proč tomu tak bylo.

The communication with the public is really important for the existence and work of the civic sector organizations. The reason is that the public includes possible users of products and services, backers, donators and associates. One of the possible channels how to communicate and keep up with the public is promotion and presentation in the media. Chomutovské noviny is a printed matter that is run by the local administrative body. This type of media should give the opportunity to as many local organizations as possible. The study is aimed at selected civic sector organizations within one particular period. The results of this study show that the presentation of the civic sector organizations was not too numerous in Chomutovské noviny. The possible reasons arise from the interviews.

Klíčová slova

Občanská společnost, občanský sektor, organizace občanského sektoru, propagace a public relations, samospráva, radniční periodikum.

1 Úvod

1.1 Cíl práce

Události posledních let vytvořily městu Chomutov mediální obraz¹ skládající se z témat jako jsou: nepřizpůsobiví, exekutoři v domácnostech, vražda policisty, nedůvěryhodnost nejvyšší představitelky města (tehdy) primátorky Ivany Řápkové, zmanipulovanost veřejných zakázek. V případě Chomutova ale nejde jen o nevyvážený pohled prezentovaný médii, což dosvědčuje také skutečnost, že v průzkumu kvality života (VŠE v Praze; Mastercard, 2010)² v českých městech v období 2006-2010 dopadl Chomutov nevalně (z 50 měst na 47. místě).

Proto mě zajímá, na jaké úrovni je postoj vedení města k organizacím občanského sektoru. Vycházím z předpokladu³, že kvalitu života významným způsobem určuje i činnost občanských uskupení. Postoj vedení města, které má dle zákona o obcích zásadní vliv (rozpočty, dotace, pronájmy, povolení) na existenci a činnost organizací občanského sektoru (dále OOS), lze vysledovat v radničních novinách, jejichž úkolem (Svoboda, 2007:48) je přinášet veřejnosti mimo jiné také názory vedení Chomutova. Zásadní otázkou je, jestli mají OOS vůbec prostor v Chomutovských novinách, na to navazuje analýza o míře jejich případné prezentace.

Pokud se z pohledu vedení města (potažmo redakce CHN) OOS na životě ve městě podílejí, pak by měly dostat i prostor v tisku, který vedení organizuje. A tento tisk by právě mohl být základním prostorem pro propagaci a prezentaci organizací

---

¹ (čer, 2011), (Kassal & cen, 2010), (cer, 2007), (lpo, 2009), (čer, et al., 2008), (Anon., 2007), (idnes.cz, 2010), (lpo & čer, 2009), (idnes.cz, 2009), (jis & lpo, 2009)

² Studie Mastercard Česká centra rozvoje sestavuje žebříček měst s nejlepší kvalitou života. Jedná se o města s počtem obyvatel nad 20 tisíc. Pro hodnocení sociální situace bylo využito 12 ukazatelů rozdělených do 5 oblastí: **situace na trhu práce** (míra registrované nezaměstnanosti, dlouhodobá nezaměstnanost déle než 12 měsíců), **cena bydlení** (byt 1+1 a 4+1, stav objektu, typ vlastnictví), **kvalita sociální a zdravotní péče** (naděje dožití – muži a ženy), **kriminalita** (počet trestných činů celkem a činů násilného charakteru), **příjmy** (mzdová úroveň strojní zámečnick, vyučen, účetní, maturita, průměrný plný starobní důchod a průměrný plný invalidní důchod).

³ (Fukuyama, 2006), (de Tocqueville, 1992:87): „Lidé se zabývají obecnými zájmy nejdříve z nutnosti a potom proto, že si to přejí; to, co bylo kalkulací, stává se sklonem; a tím, že pracuje pro blaho svých spoluobčanů, získává člověk nakonec návyk a dokonce nalézá radost v tom, že jim slouží.“

(Bergerová, 2002: 93): „Občanský sektor je dobrovolnou sebeorganizací společnosti za účelem dosažení společenské prosperity.“

občanského sektoru, které utvářejí a působí na občanský život ve městě. Zkoumaným vzorkem budou výtisky CHN během let 2006-2008. Zmíněné období jsem vybrala z toho důvodu, že se kryje se stabilním obdobím redakce novin, kdy oproti jiným obdobím vycházely pravidelně, ve stejném formátu a se stejným personálním obsazením.

Pomocí obsahové analýzy získám určité výsledky a odpovědi na výše zmíněné otázky, k tomu ještě budu zjišťovat souvislosti v rozhovorech se zástupkyní vybrané organizace a šéfredaktorem Chomutovských novin. Rozhovory by měly napomoci dotvořit obraz o prezentovaném vztahu města a občanského sektoru – například OOS nemají zájem o prezentaci, nebo naopak se tomu brání vedení redakce. Původně jsem měla v plánu položit několik otázek i zástupci vedení města. Byla jsem ale odkázána na tiskového mluvčího, který bohužel nebyl schopen hovořit o způsobu práce redakce v minulosti.

1.2 Hypotézy

Na následujících stránkách budu ověřovat tři základní hypotézy:

1. Organizacím občanského sektoru je v Chomutovských novinách věnován minimální prostor.
2. Důvodem je kombinace nezájmu organizací i samotného vedení města o prezentaci občanského sektoru.
3. Pokud už se OOS v radničním tisku objeví, jde jen o neutrální informaci – pozvánky na kulturní či společenské akce.

1.3 Metodologický postup

V teoretické části práce představím nejprve subjekty, které jsou předmětem zkoumání – tj. město Chomutov, organizace občanského sektoru v Chomutově a Chomutovské noviny. Pokládám za nutné uvést pro možnost porovnání praxe s teorií také podmínky a pravidla pro objektivitu a vyváženost radničních periodik. Vycházet budu z právních dokumentů (seznam relevantních zákonů, nařízení, vyhlášek a mezinárodních úmluv jsem uvedla v seznamu literatury), dostupné literatury a zveřejněných informací převážně na internetu, které zpracuji v **sekundární analýze**⁴.

V empirické části půjde o **kvantitativní, obsahovou a kritickou analýzu**⁵ jednotlivých vydání Chomutovských novin. Budu sledovat především články o organizacích občanského sektoru, fotografie ke článkům i fotografie samotné týkající se činnosti organizace, jmenování či zobrazení představitelů či jejich aktivit. Cenným zdrojem informací budou také rozhovory se zástupcem redakce CHN a zástupkyní občanského sdružení.

---

⁴ Jde o vyhodnocení dat, která byla původně shromážděna pro jiný účel. Zaměření se na existující prameny z nového pohledu.

⁵ Teoretické zakotvení v následující podkapitole a kapitole 3.1

1.3.1 Kvantitativní analýza

Pro účely přehlednosti a zjištění zastoupení OOS v CHN jsem použila jednoduchý postup, jehož výsledky budou vypovídat o (ne)platnosti první hypotézy.

Spočítala jsem všechny články vyjma inzerce a sportovní rubriky⁶, čímž jsem dostala základní číslo počtu jednotek. Poté jsem vyhledala a spočítala články či fotografie, které se věnují OOS, a podle níže popsaných ukazatelů jsem stanovila systém bodování.

1.3.2 Obsahová analýza

Obsahová analýza používá postup (Zdeněk, 1998), který zjišťuje, kdo komu co jak sděluje. V případě této práce jsou hlavními objekty následující:

- autor informací - redakce
- příjemce - čtenáři/občané a občanky Chomutova
- obsah sdělení podrobím analýze
- způsob přenosu - radniční noviny

Základem práce je analýza jednotlivých vydání, práci redakce zjistím pomocí nestrukturovaného rozhovoru s jejím zástupcem. Ohledně vztahu k OOS vyzpovídám také představitelku jedné z nich, také občanku Chomutova.

Dalším krokem obsahové analýzy je stanovit reprezentativní vzorek. CHN noviny vycházejí od roku 1999, v zájmu dostatečného rozsahu jsem vybrala vzorky z období od ledna 2006 do prosince 2008. Toto rozpětí není z hlediska časového příliš vzdálené, a především je charakteristické stabilitou ve složení redakce. Zkoumanou jednotkou jsou jednotlivé výtisky. Zpracování a interpretace výsledků obsahové analýzy bude součástí empirické části.

Během výzkumu budu také porovnávat, zda realita (články v CHN) odpovídá plánům a prohlášením vedení města v Komunitním plánu sociálních služeb města Chomutova ohledně prezentace dotčeného sektoru služeb na stránkách radničního periodika.

---

⁶ Inzerce a sportovní rubrika nejsou pro účely této práce relevantní. Inzerce z toho důvodu, že její umístění v novinách nevypovídá o vyváženosti informací a zájmu tvůrců novin, a sportovní rubrika přináší zprávy ze sportovních organizací, které ovšem nejsou uvedeny v komunitním plánu města Chomutova. Proto nemohu hodnotit míru zastoupení sportovních organizací v CHN.

1.3.3 Kritická analýza

Pro tuto činnost, jejímž základem je subjektivní přístup a vyhodnocení, si stanovím kategorie, které budu sledovat – oblasti činnosti OOS (podle zařazení v komunitním plánu města Chomutova), zabarvení informací (negativní, pozitivní, neutrální) a také kvalita prostoru, kterým jim je věnován a kvalita témat (např. první nebo poslední strana, malý/velký článek, informace o akci/rozhovor apod.)

Zpracování těchto údajů provedu tak, že se zaměřím na umístění a zvýraznění článku, a určím vlastní systém bodování, který má ukázat míru významnosti jednotky v kontextu jednotlivého výtisku.

1.3.4 Rozhovory

Články jsou výsledkem redakční práce, jejíž pozadí se z textu vyčíst nedá. Proto jsem do výzkumné části zařadila i rozhovory vedené dle otevřených otázek. Jejich cílem je předestřít obraz procesu přípravy CHN, objasnit principy komunikace a spolupráce s organizacemi občanského sektoru, a pokusit se najít souvislosti s číselnými údaji získanými metodami kvantitativního výzkumu.

Odpovědi poskytnou příležitost porovnat práci v CHN s doporučeními, jak udržet vyváženost a pluralitu v radničním periodiku, a posoudit směřování k otevřenosti nebo k uzavřenosti vůči OOS.

2 Uvedení do problematiky

V této části vysvětlím v první podkapitole pomocí definic z odborné literatury základní pojmy, na nichž práce stojí - občanská společnost, občanský sektor, organizace občanského sektoru, samospráva.

Druhou podkapitolu věnuji už konkrétním subjektům - městu Chomutov a jeho charakteristikám.

Ve třetí podkapitole se ponořím do vysvětlení pojmu public relations, poté popíši radniční periodika obecně, včetně „mantinelů“, tj. zákonů a doporučení, které omezují a usměrňují výkon veřejné správy a existenci a tvorbu radničních novin (jako jsou například Evropská charta místní samosprávy, a také tiskový zákon).

Poslední část přinese bližší seznámení s Chomutovskými novinami.

Na základě literární rešerše jsem vybrala pět klíčových slov, okruh relevantních informací představuji na následujících stránkách a také v závěru práce ve slovníku důležitějších pojmů.

- Občanská společnost,
- občanský sektor,
- organizace občanského sektoru,
- propagace, public relations,
- samospráva,
- radniční periodikum.

2.1 Literární rešerše

Na této stránce uvádím dva základní prameny, kompletní seznam zdrojů je uveden na konci práce. Kromě článků budu analyzovat také zákony, statistická data a samozřejmě teoretickou literaturu z oboru.

*Evropská charta místní samosprávy*_(Epravo.cz, 2001): Je nejvýznamnějším smluvním počinem Rady Evropy v oblasti místní demokracie. Pro Českou republiku je závazná od 1. září 1999. Jde o mezinárodní úmluvu, která vytváří společný evropský standard pro zajištění a ochranu práv místní samosprávy, a zavazuje smluvní strany, aby aplikovaly její základní pravidla, zaručující politickou, správní a finanční nezávislost územní samosprávy.

Mezi její základní teze patří, že místní společenství jsou jedním ze základů jakéhokoli demokratického systému, a že právo občanů podílet se na řízení veřejných záležitostí je jedním z demokratických principů uznávaných všemi členskými státy Rady Evropy. Dále se uvádí, že právě na místní úrovni může být toto právo nejsnáze vykonáváno, přičemž místní orgány, vybavené skutečnými pravomocemi, mohou zajistit výkon správy, který je efektivní a blízký občanům.

Agenda 21 (Koniklec, 2001-2002): Dokument Organizace spojených národů z roku 1992, v podstatě globální strategický a akční plán světového společenství pro 21. století s konkrétními kroky k udržitelnému rozvoji (sociální a ekonomické aspekty, ochrana zdrojů a hospodaření s nimi, posilování úlohy velkých skupin, finanční zdroje a mechanismy). Místní Agenda 21 je pak nástrojem pro uplatnění principů udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni v praxi. Využívá dosažených poznatků o udržitelném rozvoji a v jednotlivých oblastech zvyšuje kvalitu života a směřuje k zodpovědnosti občanů za jejich životy i životy ostatních.

2.2 Občanská společnost, občanský sektor, organizace občanského sektoru, samospráva a teoretické zakotvení pojmů

Existuje nespočet definic a charakteristik, pro potřeby této práce uvádím pohledy autorů, jejichž práce byly předmětem mého studia: Marie Dohnalové, Jana Kellera, Karla Müllera, Martina Potůčka, Oldřicha Čepelky, přednášky Selmy Muhič.

2.2.1 Občanská společnost

Pohledy na občanskou společnost u některých autorů splývají s charakteristikou občanského sektoru. V této práci uvádím oba pojmy a jejich pojetí u různých autorů.

Dohnalová charakterizuje občanskou společnost jako „oblast institucí, organizací a jedinců v prostoru mezi rodinou, státem a trhem, v prostoru, ve kterém se lidé mohou dobrovolně sdružovat s cílem prosadit své zájmy“. (Dohnalová, 2004:6)

Podle Kellera (Keller, 2001: kap. 1.) je občanská společnost pojistkou proti neomezené státní moci. Jako taková nastoluje nové otázky, které přesahují politické problémy, a vymezuje se v protikladu k vlastnostem státu. Občanská společnost má vůči demokratickému státu vzájemně závislý vztah, jak uvádí dále Müller (Müller, 2003:37), nejde ale o konkurenční pozice, spíše o partnerství a nepřímou úměrnost (čím více státu, tím méně občanské společnosti).

Úlohou státu je podle něj chránit své občany před zneužitím svobody, a stejně jako Keller dodává, že úlohou občanské společnosti zase ochrana před zneužíváním státní moci. Občanská společnost je autonomní, nezávisle na politické moci vytváří veřejné mínění, které je pro onu moc závazné (Müller, 2003:39). Jejím předpokladem je demokratické zřízení a určitá morální a intelektuální zralost občanů, jak akcentuje Čepelka: „Občanská společnost je společnost odpovědných, samostatných a solidárních občanů, sebevědomých a iniciativních, kteří se volně sdružují při sledování svých osobních anebo veřejných zájmů.“ (Čepelka, 2003)

Do jasné souvislosti to uvádí Muhič: „Jenom demokratická občanská společnost udržuje demokratický stát a jenom demokratický stát umožňuje rozvíjet demokratickou občanskou společnost.“ (Muhič, 2008, 6.5.)

Význam občanské společnosti podle Howarda⁷ (Muhič, 2008, 25.3.):

- a) stimuluje politickou participaci,
- b) rozvíjí demokratickou kulturu, toleranci a vyjednávání,
- c) vytváří dodatečné kanály pro artikulaci a prezentaci zájmů,
- d) rekrutuje a vychovává nové politické osobnosti,
- e) zlepšuje fungování politických institucí,
- f) zlepšuje a rozšiřuje tok informací k občanům,
- g) posiluje a legitimuje demokratický stát.

Občanská společnost umožňuje podle Muhič (Muhič, 2008, 6. 5.) dosažení plurality tržních subjektů (podnikatelé, OOS, rodinné podniky, sdružení dělníků – družstva).

2.2.2 Občanský sektor

Jde o prostor mezi státem a trhem, který se vyznačuje spontánností, rozmanitostí, kde je sledován veřejný zájem (například humanitární pomoc, podpora lidských práv, ochrana životního prostředí). Zahrnuje sousedská sdružení, kluby, rodičovská sdružení... (Dohnalová, 2004: 63-80).

Dohnalová tamtéž poukazuje na to, že pojem občanský sektor se objevuje ve státovědě i v právní vědě, ale jeho vymezení je vágní a nejednoznačné. Potůček uvádí, že občanský sektor je institucionalizovaným vyjádřením života občanské společnosti. Představují jej neziskové organizace, v nichž se dobrovolně sdružují občané se společnými hodnotami. (Potůček, 2007, 29.10.)

V podmínkách ČR občanský sektor zahrnuje občanská sdružení (spolky, společnosti, svazy, kluby); odborové organizace; obecně prospěšné společnosti; nadace a nadační fondy; církve a náboženské společnosti, účelová zařízení církví. (Dohnalová, 2004: 72).

---

⁷ Howard Mark Morjé

Občanský sektor a jeho organizace se musejí řídit platnou legislativou. U nás zatím není definován pojem občanského sektoru ani organizace občanského sektoru. V praxi je tak řeší občanský zákoník (kromě výše zmíněných také politické strany a hnutí, zájmová sdružení právnických osob, profesní komory, popřípadě družstva, společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti založené podle obchodního zákoníku za jiným účelem než pro zisk. Dále nadace a nadační fondy. (Dohnalová, 2004: 64)

Občanský sektor existuje a žije ve vztazích se státním sektorem a ziskovým. Ze státního, z veřejných rozpočtů, pochází významná finanční podpora (přímá i nepřímá).

Martin Potůček se zamýšlí nad důvody rozmachu sdružování. Uvádí neustále nové potřeby, na něž stát neumí rychle reagovat; aktivní střední třídu, která je v pozici poskytovatelů sociálních služeb a také v pozici náročnějších klientů; a komunikační revoluci. (Potůček, 2005: 55)

Občanský sektor lze charakterizovat jako „lidské projevy solidarity, zájmu a pomoci druhému“. (Dohnalová, 2004:13) Výraz občanský v sousloví občanský sektor podle Dohnalové „vyjadřuje možnost privátní volby každého jedince být aktivní pro *veřejný prospěch*.“ (Dohnalová, 2004:32, kurzíva Dohn.) Je to prostor pro sdružování lidí, kteří tak prosazují společné zájmy prostřednictvím organizací ustavených na sdílených hodnotách a zájmech. Tyto organizace „jsou odděleny od státu a trhu a zahrnují nejrozmanitější formy skupin, sdružení, spolků, svazů a společností“. (Holloway citován in Dohnalová, 2004: 60). Význam občanského sektoru zasahuje do všech sfér života společenství i jedince. Je totiž součástí občanské společnosti, která vytváří protiváhu vládě, v ní se obnovují a udržují city, ideje a morálka, veřejné mínění (Muhič, 2008, 6.5.).

2.2.3 Organizace občanského sektoru

Na úvod podkapitoly jsem zvolila obecnější vymezení podstaty organizací občanského sektoru: „Jde o instituce sdružování, spolupráce, poskytování pomoci a vykonávání užitečné činnosti.“ (Dohnalová, 2004: 100), níže budou následovat propracovanější definice a podrobnější charakteristiky.

OOS vznikly na „základě sdílených hodnot a zájmu skupiny občanů a těch, kteří je podporují“ (Dohnalová, 2004: 32). Jsou odděleny od státu a trhu, proto se této oblasti říká třetí sektor (občanský či neziskový, podle různých autorů). Význam, který přesahuje původní účel konkrétní organizace, spočívá v tom, že pomáhá lidem v řešení problémů, učí je nové schopnosti, dodává jim zkušenosti, sebedůvěru.

V ostatních oblastech sociálního života má existence a činnost organizací vliv na zaměstnanost, aktivní občanství i demokracii, uspokojují konkrétní potřeby, zastupují zájmy občanů, podporují lidská práva (Škarabelová, 2005: 6). Jejich působení se odráží i v ekonomice státu, jsou inovativní, fungují jako zprostředkovatel mezi státem a trhem, zmírňují sociální napětí a politické konflikty (Škarabelová, 2005: 6), jejich význam komentuje i Müller: „Síla zájmových iniciativ spočívá primárně v tom, že stojí právě mimo samu politickou moc.“ (Müller, 2003: 40)

Muhič upozorňuje na to, že organizace sice představují zdroj veřejného vlivu, ale není to to samé, co je moc. Upozorňuje i na rizika netransparentnosti, kdy nejsou jasné zdroje jejich vlivu, koho zastupují. Dají se tak zneužít k legitimizování určitých politik nebo jako záminka k neuplatňování politik. (Muhič, 2008, 1.4.)

Specifika organizací

Charakteristické rysy organizací občanského sektoru (Dohnalová, 2004:72):

- organizovanost
- oddělenost od vlády
- založena za jiným hlavním účelem než je podnikání
- samosprávná
- dobrovolná

Dále je tamtéž Dohnalová popisuje takto: Fungují na dobrovolnickém principu, vznikají zdola, jsou velmi rozmanité (od humanitární pomoci až k ochraně životního

prostředí), sledují společný zájem, který v konečném důsledku jejich organizaci přesahuje.

Bližší upřesnění OOS podle Dohnalové (Dohnalová, 2004: 15; kráceno):

1. odlišují se od neformálních uskupení nebo uskupení čistě účelových – čistě sociálních nebo rodinných – stupněm formální institucionální existence;
2. jsou neziskové, tzn., že nezískávají zisk pro své vedení nebo členy;
3. jsou nezávislé, zvláště na státních nebo jiných úřadech, mohou se svobodně rozhodovat;
4. musí být vedeny způsobem nazývaným nestranný (bez osobních výhod pro vedení);
5. jsou do určitého stupně aktivní na veřejné scéně.

Existuje nespočet dalších definicí organizací občanského sektoru, uvádím ještě body strukturálně-operacionální definice dle Salamona (Potůček, 2005: 68), které se místy překrývají s výše uvedenými rysy, jinde přidávají další úhel pohledu:

- **institucionalizované** (tato povaha může být vyjádřena i jinak – formou pravidelných schůzí, pravidly...)
- **mající soukromou povahu** (nejsou součástí státní správy ani nejsou řízeny orgány, ve kterých převládají státní úředníci)
- **nerozdělující zisk** (mezi vlastníky nebo vedení organizace, ale je znovu užit na dosažení stanovených cílů)
- **samosprávné** (mají vlastní interní pravidla řízení)
- **dobrovolné** (zahrnují určitý významný prvek dobrovolné činnosti)

Funkce organizací

Funkce organizací můžeme dle Potůčka (Potůček, 2007, 29. 10.) dělit na:

- **servisní** (dodávají služby, přebírají závazky, které by jinak plnil stát či trh, většinou ve zdravotnictví, sociální péči a vzdělávání)
- **inovační** (reagují na nové situace, hledají řešení, experimentují a zavádějí nové postupy)
- **ochrana práv a sociální změna** (chrání nejen své členy proti přesile státního aparátu, privátních organizací a majoritních skupin, prosazují společenské změny ve veřejném zájmu)
- **expresivní a školicí** (ztělesňují zájmy, lidé se na jejich půdě učí zájmy poznávat, rozvíjet a reprezentovat, jsou školou demokracie a vůdcovství)
- **komunitní a demokratizační** (umožňují projev různorodých názorů, zájmů a tradic; posilují smysl pro solidaritu a komunitu, budují sociální kapitál, podněcují občany k participaci na veřejné politice, podílejí se na utváření společenských hodnot a norem chování, posilují suverenitu a sebevědomí občanů a jejich vědomí vlastní odpovědnosti)

Podle Potůčka by organizace měly představovat legitimní alternativu ke státním organizacím a vystupovat partnersky vůči veřejnému i komerčnímu sektoru, fungovat jako jeho alternativa a protiváha.

Podrobnější přehled funkcí těchto organizací zprostředkují ještě dle Dohnalové (Dohnalová, 2004: 15):

a) **Výkon služeb** nebo jejich zajištění – zajišťují klientům služby sociální, zdravotní, tréninkové, informační, poradenské a podpůrné.

b) **Obhajování** – prosazují, lobují nebo jinak argumentují pro nějaký účel nebo skupinu, kdy jde o změnu veřejného vnímání nebo politiky.

c) **Svépomoc nebo vzájemná pomoc.**

d) **Východisko a koordinace** – koordinují aktivity, poskytují informace a podporu jednotlivým organizacím.

e) Přispívají k vytváření nových **pracovních míst, zastupují zájmy** občanů vzhledem k veřejným úřadům, podporují a **zaručují lidská práva.**

Pojem občanský sektor vyjadřuje další rys prostoru existence a působení těchto organizací - jde o produkci a spotřebu především netržního zboží a služeb, zajišťování obecně prospěšných aktivit bez ohledu na produkci zisku (Goulli - Vyskočilová citováno in Dohnalová, 2004: 72)⁸. Svou materiální základnu pro existenci si organizace účelově či neúčelově obstarávají z veřejných financí, či od fyzických a právnických osob. Některé za určitých podmínek prodávají své služby či produkty (Rektořík citován in Dohnalová, 2004: 65).

Pozice organizací ve společnosti

Organizace jsou jedním z příkladů prolínání veřejného a soukromého sektoru (Potůček, 2005: kap. 7) - svou podstatou sice náleží do soukromého, ale uspokojují veřejné zájmy.

Mohou mít státní působnost, mezinárodní, v této práci však jde o místní. Mezi ně patří například: „sousedská sdružení, sdružení nájemců, kluby, rodičovská/učitelská sdružení, pohřební společnosti apod.“ (Dohnalová, 2004: 24)

V rámci České republiky se organizace občanského sektoru dělí následovně (Rektořík, 2001: 43):

- neziskové soukromoprávní org. vzájemně prospěšné,
- neziskové soukromoprávní org. veřejně prospěšné,
- neziskové veřejnoprávní org. typu organizačních složek a příspěvkových organizací státu a samosprávných územních celků,
- ostatní veřejnoprávní organizace,
- neziskové soukromoprávní org. typu obchodních společností a jim podobných

---

⁸Tamtéž: „(Ne)ziskovost“ označuje skutečnost, že zisk organizace není předmětem rozdělování ve prospěch jejích členů, ale rozděluje se ve prospěch programů a osob vně organizace.“

Vztahy mezi nestátními a státními neziskovými organizacemi mohou probíhat na následujících principech (Dohnalová, 2004: 66):

- **výlučný**, tzn., že příslušnou činnost provádějí pouze nestátní neziskové organizace, ať už na úrovni celostátní, nebo regionální či místní (např. služby handicapovaným občanům);

- **komplementární**, tzn., že tyto činnosti jsou doplňkem činností prováděných státními organizacemi (vzdělávání, zdravotnictví a sociální služby);

- **alternativní**, prováděná souběžně se státními organizacemi a vytvářející pro ně konkurenční prostředí (například vzdělávání, ekologické organizace);

- **rozvojová** (strategická), činnosti nestátních neziskových organizací spjaté s novou ekonomikou (internet a internetové obchody, telekomunikace, geneticky modifikované organismy a ostatní oblasti biotechnologie a farmakologie, např. organizace na ochranu spotřebitele).

Podpora z veřejných rozpočtů míří především k OOS, jejichž činnost stát sám neprovádí, nebo které jsou doplňkové či alternativní. Některé činnosti jsou dotovány ze zákona (církvní organizace, politické strany, církvní a soukromé školy). (Dohnalová, 2004: 67). Samosprávné celky, obce a města, přispívají OOS na základě zákona o rozpočtových pravidlech republiky. (Dohnalová, 2004: 68)

2.2.4 Samospráva

Tato část umožní nahlédnout postavení obce v české legislativě a základní principy její existence, její smysl, úkoly a cíle. Osvětlí základní pojmy, které jsou potřeba pro porozumění části o radničních periodikách obecně.

Česká republika je dle Ústavy ČR členěna na základní - obce - a vyšší územní samosprávné celky - kraje (kolektiv autorů, 2005: 27). Obec je tedy základem územní samosprávy. „Je základním územním samosprávným společenstvím občanů na územním celku vymezeném hranicí území obce.“

Obecní samosprávu obnovil v České republice po pádu komunistického režimu v roce 1990 zákon o obcích č. 367/1990 Sb., v současné době platí zákon o obcích č. 128/2000 Sb., z něhož čerpám následující informace o obci, její správě a působnosti.

Území obce tvoří jedno nebo více katastrální území, může se členit na části. Spravuje vlastní majetek, své záležitosti samostatně, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese v nich odpovědnost.

Obec může nést i označení město, pokud splňuje stanovená kritéria. Zákon o obcích upravuje zvláštní kategorii měst označenou jako územně členěná statutární města. Jsou jimi zvláště významná města, která upravují své vnitřní poměry statutem a jejichž správa je odlišná od ostatních měst především samosprávou městských částí (kolektiv autorů, 2005: 29).

Orgánem, který samostatně spravuje obec, je zastupitelstvo. Zastupitelstvo volí ze svých členů starostu, který zastupuje obec navenek a je odpovědný za výkon své funkce zastupitelstvu, a místostarostu (nebo místostarosty), který zastupuje starostu po dobu jeho nepřítomnosti. Výkonným orgánem obce je rada obce tvořená starostou a členy zvolenými z řad zastupitelů. Starosta stojí v čele obecního úřadu. Obecní úřad dále tvoří místostarosta (nebo místostarostové), tajemník (pokud je tato funkce zřízena, jinak ji vykonává starosta) a zaměstnanci obecního úřadu. Obecní úřad plní úkoly, které mu uložilo v samostatné působnosti zastupitelstvo obce nebo rada obce, a vykonává přenesenou působnost.

Zastupitelstvo si může zřídit jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory. Každá obec musí mít vždy zřízen finanční a kontrolní výbor. Rada obce je oprávněna zřídit jako své iniciativní a poradní orgány komise. Komise může být rovněž zřízena pro výkon přenesené působnosti obce.

Obec spravuje své záležitosti samostatně – v samostatné působnosti. V zákonem stanovených případech vykonávají orgány obce rovněž státní správu, tzv. výkon přenesené působnosti, kdy výkon státní správy stát přenesl formou zákona na orgány základních územních samosprávných celků.

Samostatnou působnost obcí vymezuje zákon. Obec spravuje samostatně záležitosti, které jsou v zájmu obce a jejich občanů, pokud nejsou svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je svěřena správním úřadům, a záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon. Toto rozlišení je nutné z procesních i z finančních důvodů (kolektiv autorů, 2005: 30).

2.3 Statutární město Chomutov a místní organizace občanského sektoru

V této části práce představím město Chomutov v charakteristice jeho geografické, demografické a sociokulturní situace. Informace jsem čerpala ze základních rozvojových dokumentů města Chomutova, které jsou dostupné na webu města, z internetu, ze statistik Českého statistického úřadu získaných při sčítání lidu, domů a bytů. V podkapitole se budu věnovat popisu organizací občanského sektoru, které ve městě působí. Při tom vycházím také z rozvojových dokumentů města Chomutova.

2.3.1 Geografie

Město Chomutov leží v západní části Ústeckého kraje, je dobře dostupné z celé republiky i ze sousedního Německa. Rozkládá se na necelých třech tisících hektarech při okraji podkrušnohorské pánve na jižním úpatí Krušných hor. Průměrná nadmořská výška je 330 metrů nad mořem, průměrná roční teplota je 8°C a průměrné srážky dosahují ročně 450–500 mm. (Magistrát města Chomutova, 2008a: 61)

V Krušných horách se nachází množství chráněných území, například národní přírodní rezervace Novodomské rašeliniště nedaleko Kalku, národní rezervace Jezerka u Vysoké Pece či přírodní rezervace Na loučkách. Nejbližze Chomutovu je přírodní park Bezručovo údolí či přírodní památka hradiště u Černovic s třetihorním křemencem (Binterová, et al., 2006: 39). V podhůří protéká řeka Ohře, tvoří jižní hranici správního obvodu. (Magistrát města Chomutova, 2008a: 62)

Chomutov už po staletí funguje jako důležitý dopravní uzel a hospodářské a správní centrum chomutovského okresu. Během uplynulých desetiletí ho charakterizoval a jeho obyvatelům dával obživu těžký průmysl, energetika, hutnictví a hnědouhelná těžba. Životní prostředí je proto v této oblasti poznamenáno činností elektráren, těžbou uhlí a chemické výroby v Záluží u Litvínova. Stále činné doly jsou v nejbližším sousedství – na Mostecku a na Kadaňsku. Nicméně na druhou stranu hornická minulost zanechala v regionu také zajímavé pozůstatky.

Důsledkem převažujícího průmyslového odvětví patří Chomutov mezi města s vyšší imisní zátěží škodlivin, a to hlavně v zimě a na jaře. Průměrná roční koncentrace sledovaných škodlivin (především prachu) ve většině měření v těchto obdobích překračuje stanovené limity.

2.3.2 Historie

Počátky osídlení na území Chomutova lze vysledovat už v neolitu, v bližší historii pak v 10. nebo 11. století, kdy tudy vedla důležitá obchodní stezka z Lipska do Prahy. Proto tu vzniklo malé slovanské sídliště, nicméně první historické zmínky o Chomutovu jsou dochovány z roku 1252, kdy Bedřich Načeradec z Chomutova daroval město řádu německých rytířů. (Binterová, et al., 2006: 50-52)

Chomutov zažil několik zlomových období, například na konci 16. století, kdy Jiří Popel Lobkovic násilně rekatolizoval protestantské obyvatelstvo. Roku 1605 se Chomutov stal královským a svobodným městem. O více než dvě stě let později se stal místem setkání ruského cara, rakouského císaře a pruského krále, když přes něj táhly armády proti Napoleonovi. (Binterová, et al., 2006: 57-58)

V horách nad Chomutovem se těžilo stříbro, měď, a v podhůří pak železné rudy a kamenečná břidlice. Uhlí se tu začalo těžit v 16. století, v sousedství Chomutova vznikaly báňské podniky. V 19. století se region průmyslově rozvíjel, železniční síť se rozšířila, vznikaly tu železárny, přádelny, uhelné doly. (Binterová, et al., 2006: 54)

Dalším přelomem byl odsun německého obyvatelstva po druhé světové válce. Okolní obce byly vysídleny, 31 dalších bylo zničeno kvůli těžbě uhlí a stavbě vodních děl, která zásobovala pitnou vodou celý region. Mířili sem totiž noví obyvatelé, kteří našli práci v těžkém průmyslu, např. ve Válcovnách trub a železárnách, které byly největším výrobcem bezešvých trub.

Šedesátá léta 20. století přinesla demoliční práce. Úzké uličky spolu s historickými domy, synagogou a kostely byly zbourány, zůstalo jen náměstí a přilehlé ulice, které jsou dnes prohlášeny památkovou zónou.

2.3.3 Demografie

Ve městě žije 49 926 obyvatel, žen je o 1 206 více než mužů. (Český statistický úřad, 2009)⁹ Počet trvale hlášených obyvatel klesá od roku 1984, kdy dosáhl maxima – necelých 59 tisíc lidí. Průměrná hustota osídlení na území obce s rozšířenou působností je 168 obyvatel na kilometr čtvereční. (Český statistický úřad, 2008)

Produktivní složka obyvatelstva je zastoupena 66 %, což odpovídá průměru v republice. Přirozená měna má vyrovnaný charakter. Průměrný věk obyvatel je 40 let. (Magistrát města Chomutova, 2008b: 6)

V Chomutově pomalu klesá zastoupení obyvatel se základním vzděláním (v roce 2001 26,3 %) a roste podíl lidí, kteří mají minimálně středoškolské vzdělání ukončené maturitou (16,7 %). Podíl vysokoškolsky vzdělaných se pohybuje mírně nad pěti procenty. (Magistrát města Chomutova, 2008) (Český statistický úřad, 2001)

Nepříznivým demografickým ukazatelem je rozvodovost. Chomutovu ubývají obyvatelé především migrací. Mezi často uváděnými důvody stěhování je nedostatek pracovních příležitostí či bytů (Magistrát města Chomutova, 2008a: 69).

Ve městě jsou výrazně zastoupeny menšinové národnosti. Českou národnost má 91 % obyvatel. Nejpočetnější skupinou občanů s jinou národností jsou Ukrajinci (972), Vietnamci (658), Slováci (346). (Magistrát města Chomutova, 2008: 70)¹⁰

Chomutované jsou většinou ateisté, věřících jich je 15,7 %, z 12% jde o víru římskokatolickou, dále zde figuruje Česko bratrská církev a Svědci Jehovovi – obojí po půl procentu věřících, méně ještě se hlásí k československé církvi husitské a k pravoslaví. (Český statistický úřad, 2001)

Působí tu téměř 10 tisíc hospodářských subjektů (Český statistický úřad, 2009), podle právní formy mezi nimi figurují kromě státních organizací, obchodních, peněžních a akciových společností, fyzických osob, zemědělců a dalších 19 družstevních organizací a 1 346 ostatních právních forem (což zahrnuje občanský sektor).

---

⁹ Údaje o počtu obyvatel jsou z 31. 12. 2008.

¹⁰ Tamtéž: K 20. 8. 2004 evidovalo oddělení cizinecké policie v Chomutově 2 522 cizinců ze 42 zemí s povolením k dlouhodobému nebo trvalému pobytu. Oproti údajům z roku 2002 vzrostl počet cizinců s povoleným dlouhodobým nebo trvalým pobytem o 34,4 %.

2.3.4 Zaměstnanost

Míra nezaměstnanosti je ve městě ovlivněna minulostí, v níž práci místním i přespolním dávaly státní podniky těžkého průmyslu. Poté, co byly státní podniky rozprodány, řada z nich skončila nebo výrazně zeštíhlila svou činnost.

Největší vzrůst zaznamenal obchod, opravy a spotřební zboží. V současné době pracuje 50 % obyvatel v odvětví obchodu, což odpovídá celorepublikovému trendu. (Magistrát města Chomutova, 2008a: 79) Největším zaměstnavatelem je největší hnědouhelná těžební společnost v republice Severočeské doly a. s., která celkem zaměstnává téměř pět tisíc osob. (Severočeské doly, 2009: 61)¹¹

Dřívější orientace na těžký průmysl je v Chomutově nahrazována silnějším zastoupením lehkého, především podniky v průmyslových zónách na kraji města, kde je vytvořeno prozatím téměř tři tisíce pracovních míst. (Úřad práce v Chomutově, 2010)

Přesto s ohledem na potřeby investorů není v lokalitě odpovídající vzdělanostní a kvalifikační struktura. Chybí střední management, je zde slabá kupní síla, na trhu chybí některé služby a řemesla. Naopak velkých obchodních řetězců a asiatských obchodníků je zde zastoupeno poměrně dost. Pro Chomutovsko jsou také charakteristické projevy šedé ekonomiky, například zaměstnávání načerno a zároveň pobírání sociálních dávek.

Nezaměstnanost v okrese Chomutov v současné době dosahuje vyšších příček v celostátním žebříčku (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2009). Chomutov figuruje jako okres s nejvyšším podílem uchazečů o zaměstnání bez vzdělání nebo se základním vzděláním – přes 45 % z celkového počtu uchazečů. (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2009: 54) Počet nezaměstnaných se v roce 2008 pohyboval mezi 4 611 (v červnu, v období sezonních prací) a 6 900 (v lednu). (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2009: 130) V roce 2008 byla průměrná míra nezaměstnanosti v okrese 9,1 % (což je 10. místo tabulky 77 okresů ČR). (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2009: 26, 36)

---

¹¹ Tamtéž: Jde o celou skupinu, tedy nejen o podnik se sídlem v Chomutově, ale i podniky v Bilině, Mostu, Kadani či Praze.

2.3.5 Správní hledisko

Chomutov je obec s rozšířenou působností¹² a do jeho správního území patří jedna obec s pověřeným obecním úřadem a dalších 23 obcí.

Správní území Chomutova sousedí na severu se Spolkovou republikou Německo. Dále sousedí se správním územím Kadaně na západě, Loun na jihu, Mostu na východě a Litvínova na severovýchodě. Město není členěno do částí.

Správní obvod Chomutova svou rozlohou 486 km² zaujímá 9,1 % rozlohy Ústeckého kraje, je tak druhým největším správním obvodem v kraji. Většina z 83 600 obyvatel správního obvodu žije ve dvou největších městech okresu, která spolu blízce sousedí, v Chomutově a Jirkově.

Státní správa v Chomutově je kromě magistrátu zastoupena těmito institucemi: Finanční úřad, Katastrální úřad, Okresní státní zastupitelství, Okresní soud, Okresní správa sociálního zabezpečení, Policie ČR, Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových.

Chomutov má tři partnerská města - Annaberg-Buchholz a Brandenburg (Německo) a Arenzano (Itálie). Je členem Svazu měst a obcí České republiky, členem Euroregionu Krušnohoří.

Samospráva: Postavení města jakožto veřejnoprávní korporace určuje kromě Ústavy České republiky Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích ve znění pozdějších předpisů. Podle něj byl Chomutov v červenci 2006 uznán jako statutární město. Město řídí pětatřicetičlenné městské zastupitelstvo a jedenáctičlenná městská rada. Primátorkou je Ing. Mgr. Ivana Řápková¹³.

Město má své výbory a komise dle zákona o obcích. V roce 2008 bylo zřizovatelem osmnácti příspěvkových organizací, většinou jde o školská zařízení. Založilo pět obchodních organizací, které poskytují služby občanům (kultura, úklid města apod.).

Chomutov hospodaří s vyrovnaným miliardovým rozpočtem¹⁴. (Magistrát města Chomutova, 2008b, 10, 11, 16)

---

¹² Obce s rozšířenou působností představují nový typ obcí vykonávajících státní správu v přenesené působnosti. Jsou obcemi s nejširším rozsahem výkonu státní správy v přenesené působnosti.

¹³ Ve sledovaném období byla nejprve starostkou, poté v souvislosti s přechodem na statutární město se stala primátorkou. V současné době je primátorem Mgr. Jan Mareš (ČSSD).

¹⁴ Například v roce 2008 s objemem 1,1 mld. Kč (Magistrát města Chomutova, 2008: 16).

V roce 2006 volili občané a občanky 35 zastupitelů, volební účast byla téměř třicetiprocentní. Voliči a voličky měli na výběr z devíti uskupení a politických stran. Mandáty získaly: ODS (14), ČSSD (11), KSČM (6), Strana zelených (4). Unie pro sport a zdraví nezískala žádný (Český statistický úřad, 2006a). KSČM zůstala v opozici, ostatní strany se semkly v koalici. Primátorkou se stala Ivana Řápková (ODS), jejími náměstkyně kolega Jan Řehák a Jana Vaňhová (ČSSD, současná hejtmanka Ústeckého kraje, která byla po volbách do zastupitelstev krajů na podzim 2008 nahrazena ve funkci náměstkyně primátorky Marií Štáfkovou). (Český statistický úřad, 2006b; 2006c)

2.3.6 Další sociokulturní faktory

Zde stručně představím ještě další oblasti života ve městě Chomutov - kulturní památky, akce, podmínky pro vzdělávání, vědu a bydlení. Součástí je také souhrn přehledu o zdravotnictví a míře kriminality.

Volný čas

V centru města je atraktivní památková zóna s několika dochovanými historickými památkami. Například náměstí 1. máje je po rekonstrukci téměř v původní historické podobě, pozitivní dojem kazí jen řady zaparkovaných aut uprostřed náměstí.

Nejcennější památkou Chomutova je raně gotický kostel sv. Kateřiny. Přírodním lákadlem pro místní i turisty je světově unikátní¹⁵ šestnáctihektarové Kamencové jezero. (CV Relax, 2009) a sousedící Podkrušnohorský zoopark se 161 druhy zvířat (Podkrušnohorský zoopark Chomutov, 2009).

Z Chomutova lze podnikat krátké i delší výlety do Krušných hor (cyklostezky, adrenalinová zábava, oddych) a okolních obcí jako je barokní zámek Červený hrádek v Jirkově, cyklostezkami protkaná a historická Kadaň s hradem nad řekou Ohře, lázeňské město Klášterec nad Ohří se zámkem obklopeným neobvyklým parkem či na opačnou stranu regionu směrem do města Most, které nabízí na rekultivovaných plochách hipodrom s inline dráhou, aerodrom, autodrom a rekreační areály.

---

¹⁵ „Unikátní je tím, že jeho voda obsahuje síran hlinitý, proto v něm může žít jen minimum organismů.“ (Binterová, et al., 2006: 23)

Na české straně hor stojí také oblíbená zřícenina hradu Hasištejna spojená s rodem Lobkoviců či v létě vyhledávaná vodní přehrada Nechranice s nejdělní sypanou hrází ve střední Evropě (3 280 m, (Attractive s. r. o., 2009)).

Návštěvu německé části Krušných hor umožňují dostupné hraniční přechody, proto místní i turisté vyrážejí především do aquaparku v Marienbergu, na zámek v Augustusburgu, do muzeí hraček v Seiffenu či na nákupy do Chemnitzu.

Místní obyvatelé také využili několik vysídlených horských obcí jako rekreační oblasti, chatařství a chalupářství zde převažuje dodnes.

Kulturu v Chomutově zastřešuje městská organizace, sídlí v budově městského divadla. Budova je využívána pro koncerty, divadelní představení, zábavné pořady, plesy a další společenské akce. Dále jsou prostory pro kulturní vyžití především v centru města - atrium pro výstavy a hudební produkce, knihovna, galerie Špejchar, galerie Lurago, galerie Na schodech, Oblastní muzeum, Hvězdářská a městská věž, kino Oko, letní kino, kostel sv. Ignáce, kostel sv. Kateřiny, Kulisárna. Na sídlišti jde pak o kulturní dům.

Chomutov slaví své výročí povýšení na královské město v roce 1605 každý rok v dubnu, dále tu probíhá řada pravidelných kulturních i sportovních a společenských akcí.

Co se týče sportu, jsou k dispozici sportovní areály – městské lázně, zimní stadion, fitness centra, střelnice, loděnice, minigolf. U Kamencového jezera je vodní plocha pro vodní lyžování. Víceúčelová hřiště pro veřejnost ve městě ve sledovaném období chyběla, až na dvě výjimky na sídlišti. V současnosti je však před dokončením ambiciózní výstavba aquadromu, hotový je nový zimní i letní stadion a kino. K rekreaci lze využít i blízké Bezručovo údolí, kde vede cyklostezka, a je přírodním parkem.

V horách nad městem směrem na sever i na jih je několik lyžařských areálů (Klínovec, Měděnec, Mezihoří, Pyšná, Klíny a další).

Vzdělání a věda

Ve městě funguje síť předškolních, školních a speciálních školských i mimoškolských zařízení. Zřizovatelem je město, dále soukromí zřizovatelé a Ústecký kraj. Školská zařízení jsou různého zaměření (sport, cizí jazyky, informatika, matematická a přírodovědná příprava, víceleté gymnázium).

Jsou tu dvě organizace mateřské školy, devět škol základních, tři střední odborná učiliště, dvě gymnázia, pět středních odborných škol, tři školy speciální, jedna základní umělecká, jedna vyšší odborná škola (Český statistický úřad, 2009) a pobočka (první ročník) ČVUT Praha.

Programy celoživotního vzdělávání nabízí několik subjektů, volnočasové vyžití nabízejí také dům dětí a mládeže, občanská sdružení a sportovní kluby.

V Chomutově fungují také akreditované laboratoře, v nichž probíhají chemické analýzy a vzorkováním vod pitných, povrchových a odpadních, měří se tu průtok vypouštěných odpadních vod. Dále zde působí zdravotní ústav a hygienická stanice.

Bydlení

Domovní fond čítá celkem 3 478 trvale obydlených a 153 neobydlených domů. V současné době skončila privatizace městského bytového fondu, takže z většiny jsou vlastníky soukromé osoby, společenství pro dům a bytová družstva. Dále také podniky. Bytových domácností bylo v Chomutově v roce 2001 21 229, z toho 87 % v bytových domech, zbytek v rodinných. Průměrně vychází 2,36 osoby na jeden byt, průměrná velikost bytu je 41 m². (Český statistický úřad, 2001)

Vzhledem k minulosti regionu, kdy byly kvůli těžbě uhlí a stavbě vodních děl zlikvidovány mnohé obce, byli jejich obyvatelé nuceni přestěhovat se do nejbližších měst. Jedním z nich byl také Chomutov. V současné době se město stále rozrůstá, především výstavbou satelitních městeček na okraji katastru.

Zdravotnictví

Zdravotní péči poskytuje v Chomutově především místní nemocnice s poliklinikou, která se ve sledovaném období pyšnila onkologickým pracovištěm a oddělením nukleární medicíny na vysoké úrovni. V budovách je 530 lůžek pro pacienty, spádová oblast čítá 130 tisíc obyvatel. (Krajská zdravotní a. s., 2009)

V Chomutově, jak je vidět při běžném hledání na internetu, existuje také síť soukromých praktických lékařů i specialistů, rehabilitačních nestátních center. Ve městě mají svou pobočku čtyři zdravotní pojišťovny. Zdravotnické služby také poskytuje transfúzní stanice, středisko záchranné služby a rychlá zdravotní služba. Počet lékáren naroste do konce roku 2012 z deseti na jedenáct. Dále funguje i šest veterinárních ošetřoven.

Kriminalita

Podle policejních statistik patří Chomutov mezi nejméně bezpečná města v rámci celé republiky.¹⁶ V nápadu násilné činnosti je region Chomutovsko na třetím místě.¹⁷ Prvenství mu patří v mravnostní kriminalitě a v kuplířství, jinak mu ale těsně uniká ve statistice majetkové trestné činnosti.

Faktory, které ovlivňují nelichotivou řeč statistických údajů, jsou vysoká míra nezaměstnanosti v rámci celého kraje a nízká kvalifikační struktura obyvatel. Důsledkem je rostoucí počet sociálních případů, rodin žijících v holobytech a bezdomovců, kteří mají k trestné činnosti blízko.

V kraji přibývá také cizinců, kteří tu fungují jako levné pracovní síly. Vytvářejí pak zpravidla uzavřené komunity, což policejní statistika hodnotí jako jedno z dalších bezpečnostních rizik. (Policie České republiky - KŘP Severočeského kraje, 2008c)

Současná situace poskytuje živnou půdu pro aktivity některých zejména pravicových extremistických skupin¹⁸, na Chomutovsku se zatím jednalo o demonstrační pochody a koncerty.

V Chomutově funguje kamerový systém Městské policie. Bezpečnost obyvatel střeží kromě 68 strážníků také pořádkové služby Policie ČR jako v každém jiném srovnatelném městě. Novinkou je činnost údajně nepolitické domobrany, kterou organizuje bývalý strážník Petr Kubaczka.

Vzhledem k nepříznivé situaci ve městě začalo od konce roku 2008 vedení Chomutova v čele s primátorkou Ivanou Řápkovou prosazovat projekt s názvem Záchranný kruh (tb, 2009). Jde v něm o zpřísnění přístupu vůči neplatičům a nepřizpůsobivým.

---

¹⁶ Ve statistice kriminality za rok 2008 figuruje Chomutov hned na druhém místě v rámci Ústeckého kraje s bezmála šesti tisíci trestných činů za rok. (Policie České republiky - KŘP Severočeského kraje, 2008a)

¹⁷ V roce 2008 eviduje statistika 344 násilných trestných činů. Vražd tu bylo nejvíce – šest, v počtu loupeží je Chomutovsko na třetím místě (z 95 v roce 2007 na 126 v roce 2008). (Policie České republiky - KŘP Severočeského kraje, 2008b)

¹⁸ V souvislosti s aktivitami Dělnické strany Chomutov a sousední Jirkov přirovnáván k mosteckému sídlišti Janov. (Policie České republiky - KŘP Severočeského kraje, 2008c: 8)

2.3.7 Budoucnost Chomutova

Vývoj Chomutova je naplánován odborníky a občany města v dokumentu Rámcová strategie rozvoje města Chomutova do roku 2020¹⁹. Vyplývá z ní, že během následujících patnácti let budou kromě jiného zregenerována sídliště, opravena většina komunikací, zmodernizuje se Kamencové jezero, zvětší se síť cyklostezek, rozšíří se příměstská rekreační zóna Bezručovo údolí, a další (Magistrát města Chomutova, 2008a: 4).

Z hlediska relevance k tématu diplomové práce jsou důležitá tato prohlášení: „Město bude při svém rozvoji i nadále respektovat potřeby a názory občanů tak, aby byla zajištěna spokojenost občanů a zainteresovaných stran, a to při preferenci celoměstských zájmů před individuálními; principy občanské společnosti a partnerství; potřebu včasné, důkladné, odborné a pravdivé informovanosti, průhlednost rozhodování; ...“ (Magistrát města Chomutova, 2008a: 14)

Do roku 2020 by se mělo z Chomutova stát centrum vzdělanosti celého regionu, jak uvádí výše zmíněný dokument. (Magistrát města Chomutova, 2008a: 33)

Z pohledu zaměřeného na účast organizací občanského sektoru při vylepšování a rozvoji Chomutova stojí za zmínku také opatření 4.1 Předškolní výchova a vzdělávání, které s nimi počítá v cíli Podpora mateřského centra, dále 4.2 Podpora komunitní funkce školy s nabídkou aktivit pro veřejnost, dále podobně i podpora občanských sdružení a zájmových uskupení v oblasti sportu, zdravotnictví, cestovního ruchu atd.

---

¹⁹ aktualizace z roku 2008 verze 2005

2.3.8 Organizace občanského sektoru v Chomutově

K přehledu o situaci a postavení organizací občanského sektoru v Chomutově jsem využila informace z webových stránek města a komunitního plánu (S2Splus s.r.o., 2006). Poznatky uvádím na následujících řádcích. Jmenovitý výčet všech třiceti²⁰ OOS, které byly činné ve sledovaném období ve městě, uvádím v příloze diplomové práce.

OOS v Chomutově pokrývají svou činností několik oblastí života obyvatel města (jako například Český červený kříž: vzdělávání, sociální péče, zdravotnictví).

Ze SWOT analýzy v komunitním plánu vyplývá, že je v Chomutově nedostatek dobrovolníků, osobních asistentů, specializovaných služeb, absence chráněných dílen, ale o organizacích občanské společnosti se tu nemluví, až v oddíle věnovaném rodině a dětem. (S2Splus s.r.o., 2006: 33-36) Přitom, jak je vidět z členění poskytovatelů sociálních služeb podle zřizovatele v tabulce na straně 40, celá polovina z třiceti subjektů je z občanského sektoru – jde o občanská sdružení, kterých figuruje ve výčtu celkem patnáct, dvě obecně prospěšné společnosti a jedna církevní organizace z celkových třiceti.

Ostatní jsou městem zřízené organizace, jako je Městský ústav sociálních služeb, speciální základní a mateřská škola a další. Zastoupení OOS je tedy v oblasti sociálních služeb poměrně silné, přesto nejsou v analýze vůbec zohledněny.

Činnost některých z těchto organizací měla být nejvýraznější - podle komunitního plánu - v letech 2005 a 2006, kdy došlo ke změnám, jako bylo uzavření nájemní smlouvy s Fondem ohrožených dětí Klokánek, obnovení činnosti mateřského centra, otevření městem zřízeného sociálního centra, univerzity třetího věku, rozvoz obědů pečovatelskou službou²¹. (S2Splus s.r.o., 2006: 49) Proto předpokládám, že právě tyto události by se měly odrazit na stránkách Chomutovských novin, jejichž cílem je informovat veřejnost o událostech a organizacích ve městě.

Nakonec to je přímo jednou z aktivit krátkodobého cíle 2.1.4.: „Zveřejňovat tiskové zprávy o komunitním plánu a sociálních službách v regionálních, celorepublikových a odborných periodikách.“ (S2Splus s.r.o., 2006: 54) Dále jsou tamtéž také jmenovány Chomutovské noviny samotné: „Zmínky

---

²⁰ Číslo odráží situaci v době vzniku Komunitního plánu, tj. v roce 2006.

²¹ A další aktivity.

o probíhajících a plánovaných aktivitách spojených s komunitním plánováním jsou pravidelně zasílány do redakce Chomutovských novin.“ Nejde jen o zmínky, ale i o pravidelnost v informování o komunitním plánu: „Kromě již zmíněných počínů nově připravujeme pravidelnou rubriku věnovanou komunitnímu plánování v místním tisku, v níž chceme postupně představit všechny organizace spolupracující na KPSS.“ (S2Splus s.r.o., 2006: 59)²²

Stejně tak očekávám, že při obsahové analýze najdu na stránkách Chomutovských novin plány na rok 2007 – vzdělávání mentálně postižených, vybudování sociálních bytů pro rodiny s dětmi, centra osobní hygieny – to vše plánovalo město Chomutov, dále na rok 2008 bylo v plánu hlavním těžištěm činnosti občanského sdružení Kuprospěchu vybudování poradenského centra pro děti a mládež zaměřené na sociální prevenci.

---

²² KPSS je zkratka označující Komunitní plán sociálních služeb.

2.4 Public relationsa občanský sektor

Význam médií a jejich vliv na veřejnost jsou nezpochybnitelná fakta, to je základní premisa této práce²³. Nebudu tu proto abstrahovat díla o masové komunikaci, zaměřím se na oblast public relations²⁴ (dále v textu PR), v níž hrají média zásadní roli. Přiblížím také jejich význam a účinky v neziskovém sektoru.

2.4.1 Vymezení pojmu public relations

Tento anglický výraz může mít několik významů - přeložit jej lze jako vztahy s veřejností, vnější vztahy. Pro účely této práce public relations (dále PR) označuje soubor technik a aktivit (Ftorek, 2007), jejichž pomocí lze ovlivňovat veřejné mínění a určovat vnímání firmy, úřadu, instituce či známé osoby v očích veřejnosti nebo určité zájmové skupiny. Nástrojem jsou pak masová média, která jsou v současné době klíčovým komunikačním kanálem, mají silný vliv na formování společenského povědomí a mínění.

Cílem technik a aktivit PR je dosáhnout publicity v médiích, prostřednictvím tiskových zpráv, prohlášení, rozhovorů, odborných textů (Ftorek, 2007).

Oblast public relations spadá do veřejného života, neboť ovlivňuje vztahy daného subjektu s veřejností, ty se odvíjejí veřejného mínění, vliv má také image a corporate identity²⁵. Komunikace a budování důvěry a atmosféry porozumění jsou důležité pro rozvoj občanské angažovanosti, která propojí profesionály a dobrovolníky, jak je přesvědčen Svoboda. (Svoboda, 2007: 15)

Organizace, tedy subjekt, potřebuje „podporu a pochopení veřejnosti pro poslání, budoucí akce nebo činnost organizace, vyjadřovat zájmy organizace vůči veřejnosti, informovat...“ (Čepelka & přátelé, 1997: 106-107), vyjednávat, sladit

---

²³ Média pomáhají utvářet veřejné mínění, „neboť ovlivňování a vytváření veřejného mínění je hlavním úkolem masových sdělovacích prostředků a tomuto úkolu slouží koneckonců všechny jejich bezprostřední úkoly – informační, výchovný, vzdělávací a zábavný.“ (Budín, 1966: 65)

²⁴ Výraz public relations tu používám pro označení procesu vyvolaného určitým subjektem, jehož cílem je působit na veřejnost. Blíže k public relations (Svoboda, 2007), ten ovšem používá definici „vztahy s veřejností“ obecně, já zužuji na samotný proces. Podle mého názoru nejsou vztahy s veřejností statické, jsou velice proměnlivé v čase, šířce záběru i zúčastněných subjektů. Proto jsem pro účely této práce význam PR posunula. Svoboda na str. 106 dále píše, že „PR rozvíjí dialog mezi subjekty a veřejností“, nicméně v souvislosti s výše popsaným to nevnímám tak, že by muselo jít nutně o dialog. Stačí monolog mediálního subjektu, čímž radniční noviny jsou.

²⁵ Image – úžeji pověst, reputace, Corporate identity – dlouhodobější vize, filozofie organizace. (Svoboda, 2007: 15)

zájmy veřejnosti a organizace, zajistit vzájemné porozumění, omezovat eventuální vzájemné konflikty a napětí mezi organizací a veřejnost, vytvářet nebo zlepšovat image organizace. Což platí i pro veřejnou správu, stát, politické strany, působí tak na vnitřní i vnější okolí.

Čepelka klade otázky, zásadní pro PR: „Je veřejnost (cílová skupina) dostatečně informována? A je veřejnost (cílová skupina) správně informována?“ (Čepelka & přátelé, 1997: 149) Svoboda dále nastoluje také zajímavý pojem „mediální důvěryhodnost konkrétního média“²⁶. (Svoboda, 2007: 153) PR rozděluje podrobněji na média relations, které pomáhají vytvářet veřejné mínění. Press relations mají za cíl udržovat optimální vztahy subjektu s médii. „Výsledkem správně fungujících press relations je dosažení příznivé mediální publicity o subjektu PR.“ (Malý slovník propagace citován in Svoboda, 2007: 23)²⁷

2.4.2 PR a organizace občanského sektoru

Čepelka je dělí na tzv. pečující organizace, které zastupují nekonfliktní zájmy, a na bojující, které hájí nebo prosazují nadindividuální zájem a jsou v konfliktu se subjekty (Čepelka & přátelé, 1997: 112). Upozorňuje, že například nadace můžou být nástrojem public relations, jsou-li založeny podnikem nebo státní či veřejnoprávní institucí. (Svoboda, 2007: 115)

Dále také hodnotí, že prostor pro komunikaci ovládají občanské iniciativy s tématy životního prostředí. Ekologické organizace pojednává jako konfliktní kvůli použití prostředků, které mohou vyústit i v krizi. Což podle něj neodpovídá PR, kde je cílem porozumění, důvěra, oboustranné přizpůsobení. (Svoboda, 2007: 117-118)

---

²⁶ Důvěryhodnost podpořená nestranností, zastoupením plurality, názorů pro i proti, transparentností - to je v případě radničních novin, o něž jde v této práci, dle mého názoru zpochybnitelná charakteristika. Nicméně to je spíše podnět k diskusi, než k zapracování do těchto stránek.

²⁷ Více o základních zásadách spolupráce s médii popisuje Svoboda na str. 155-157.

2.5 Radniční periodika

V následujících podkapitolách představím koncept radničních periodik a jejich atributy. Zásadní pro tuto práci jsou pravidla a doporučení pro vyváženost a objektivitu radničního periodika – aneb „jak by to mělo vypadat“. Na základě znalosti těchto pravidel a doporučení, která formulovalo občanské sdružení Oživení v projektu Radniční listy bez cenzury, pak můžu přistoupit k obsahové a kritické analýze jednotlivých výtisků a článků Chomutovských novin.

Do této části připojím také závěry projektu věnovaného výzkumu otevřenosti radničních novin.

2.5.1 Radniční periodika jako nástroj public relations

Místní lokální média mají obrovskou výhodu - známost témat, známost osobností, blízkost ke čtenářstvu. Jejich cíle²⁸ se samozřejmě kryjí s cíli ostatních „nelokálních médií“, ovšem jejich moc a působnost jsou násobeny právě onou blízkostí.

Proto jsou důležitým hráčem v oblasti PR, kdy se stávají jakýmsi rozvodným kabelem pro proud určitého typu informací, šířených samosprávou směrem k občanům a občankám. Organizace jejich prostřednictvím působí na veřejnost kvůli tvorbě a udržování pozitivních vztahů s cílem nastolit porozumění a důvěru k dotyčné organizaci či jejím produktům. (Svoboda, 2007: 17, 20)

Úlohou zprostředkujících kanálů je informovat, upevnit, rozšířit, zlepšit, zajistit, zdůraznit, a především přesvědčit. (Svoboda, 2007: 20)

V měřítku samosprávy a města tak můžeme usuzovat, že hlavním úkolem je vyvolat důvěru, loajalitu a pozitivní naladění obyvatelstva vůči aktuálnímu vedení samosprávy. Vedlejší efekt, ne však slabšího významu, je vyvolání samosprávou žádaných postojů k ostatním subjektům a organizacím, případně skupinám či jednotlivcům ve městě.

Svoboda o tom na stejném místě hovoří jako o takzvané „podlince komunikace“ (BTL z anglického below the line), jednou z forem je publicita formou článků, sloupků nebo rozhovorů. Tento způsob publicity má intenzivnější dopad na adresáty a adresátky než „obyčejná“ reklama. Většinová veřejnost ho totiž vnímá

---

²⁸ Informovat, působit na veřejné mínění.

jako „doporučení třetí nezávislé strany“ (Svoboda, 2007: 59), tento fenomén souvisí s obecným vnímáním tisku jako nezávislého a kritického strážce demokracie²⁹.

Samozřejmě je tu ale vždy riziko, jak upozorňuje Popper, zneužívání svobody, svobody slova a tisku „k dezinformacím a štvání“³⁰.

Osvědčeným způsobem³¹, jak zaujmout občany, je tvořit radniční noviny ne jako strohý věstník s úřednickými informacemi, ale jako tiskovinu, která je čtivá, poutavá, někdy i zábavná. V takovém tisku pak nechybí publicistické žánry, jako jsou fejetony či reportáže, soutěže, křížovky.

Rizika a ohrožení radničních novin, která analyzuje Svatošová (Svatošová, 2006), plynou především z faktu, že vydavatel, tedy obec, rozhoduje o obsahu zcela a úplně:

- absence, přímý zákaz radnici nepohodlných názorů,
- neplacená propagace místních ekonomických hráčů,
- neobjektivní informování o úspěších a neúspěších vedení obce,
- jednostranně vedené dlouhodobější kampaně týkající se jak osob, tak řešení místního problému.

Radniční noviny by měly být vydávány v duchu veřejného zájmu. Pojem veřejný zájem není právně definován, ačkoliv je součástí legislativy. Podle Svatošové je nejvhodnější definicí „ochrana (nejen právních) norem o právech, povinnostech a stavech, jejichž zachování patří podle obecného názoru k nezbytným předpokladům lidského soužití“. (Svatošová, 2006)

---

²⁹ Což je samozřejmě závislé na mediální gramotnosti čtenářstva radničního tisku. Například v Chomutově dnes, po různých aférách a problematicky přijatých opatřeních magistrátu, už mají CHN silně poškozenou důvěryhodnost.

³⁰ Popper, Karl. Poznámky k demokratickému státu. 189-190. Bohužel se mi nepodařilo dohledat veškeré bibliografické údaje pro potřeby citování. Mám k dispozici jen výňatek.

³¹ Tento způsob doporučuji různí autoři, a jak jsem si ověřila v praxi, osvědčil se.

2.5.2 Právníký exkurz do problematiky radničných periodik

Legislativa naší republiky nijak neupravuje podobu, tvorbu radničných periodik. Svatošová podnikla v rámci projektu Radniční listy bez cenzury právníký exkurz do základních právních norem, jeho výsledek přináším níže. Mimo to také upozorňuje na fakt, že obce jsou vázány mezinárodními vazbami republiky v oblasti lidských práv.

a) **Ústava a Listina základních práv a svobod** (Svatošová, 2006):

Interpretační pravidlo v čl. 22 stanoví, že výklad a používání zákonné úpravy všech politických práv a svobod musí umožňovat a ochraňovat svobodnou soutěž politických sil v demokratické společnosti. Soutěž je dle Ústavy „jednou z podstatných náležitostí demokratického právního státu, které nelze měnit (čl. 9 odst. 2 Ústavy).“ (Svatošová, 2006)

Listina (Česká národní rada, 1992) garantuje právo na svobodu projevu, podobně jako Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Evropská úmluva o lidských právech. Obsahem je možnost vyjádření názoru, ideje a informace jak vůči určitému adresátu, tak vůči veřejnosti obecně. Vztahuje se přirozeně i na autory obsahu radničných periodik.

Omezit svobodu projevu lze jedině zákonem, jak dále uvádí Listina. Omezení musí být nezbytné pro „ochranu práv a svobod druhých či pro ochranu dalších veřejných zájmů (bezpečnost státu, veřejná bezpečnost, ochrana veřejného zdraví a mravnosti)“. (Svatošová, 2006) Jde tedy o právo na ochranu osobnosti a soukromí, které taktéž garantuje Ústava, dále zákaz podněcování k nenávisti vůči skupině osob, hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení, podpory a propagace hnutí směřující k potlačení práv a svobod člověka, šíření poplašné zprávy apod. V případě jejich porušení je jasná zákonná sankce.

Další právo, které Listina zaručuje, je právo občana podílet se na správě veřejných věcí. Z výkladu Svatošová vyvozuje požadavky na obsah radničných novin (jež jsou projevem správy veřejných věcí), a to vyváženost ve vztahu k relevantním politickým silám.

b) **Zákon o územní samosprávě a její kontrole**

Vydávání periodik je tu zahrnuto jako možnost v § 93 odst. 1 a 97 zákona o obcích a korespondující § 60 odst. 3 zákona o hl. m. Praze. (Zákon 128/2000, Zákon 131/2000)

Periodika jsou tu pojata jako prostor pro informování o zasedání zastupitelstva obce a o činnosti orgánů obce, jako prostor pro plnění informační povinnosti obce o zasedání zastupitelstva (potřeba informací § 35 odst. 2 zákona o obcích a jeho obdoba § 16 odst. 3 zákona o hlavním městě Praze)³².

Co se týče obsahu periodik, poukazuje Svatošová na obecná ustanovení zákona o obcích, zákona o hlavním městě Praze, z nichž vyplývá nepřipustnost selekce opozičních zastupitelů. Noviny mají tlumočit „nejen zájmy politické většiny soustředěné v radě obce, ale i škálu názorů a stanovisek všech občanů obce, které reprezentuje nejširše zastupitelstvo obce.“ (Svatošová, 2006) Vyvozuje tak i potřebu přístupu těch, kteří nejsou reprezentováni v zastupitelstvu, a to na základě dalšího obecného ustanovení zákona, které vymezuje samostatnou působnost.

Ze zákona o obcích plyne, že vydávání radničních periodik spadá do kompetence rady. Zastupitelstvo tedy nemá možnost ovlivnit obsah či jeho vydávání, až na částku určenou na periodikum v rozpočtu obce³³.

Jak Svatošová upozorňuje, zastupitelé si mohou nárokovat „zajišťování tvorby obsahu radničních novin“, a to právě s odkazem na tuto možnost danou § 84 odst. 4 a § 102 odst. 3 zákona o obcích, obdobně platí pro zastupitelstva městských částí (Zákon 131/2000, § 94 odst. 3). Je zřejmé, že v praxi je rozdělení „provozní“ a „redakční“ části mezi dva orgány obce s různým režimem práce méně praktické, nicméně v případě jasného definování procesů a kompetencí je toto schůdná cesta.“ (Svatošová, 2006)

---

³² Zákon ukládá obci povinnost „pečovat v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro ... uspokojování potřeb svých občanů“. Dané ustanovení pak přímo pamatuje na informační činnost obce, když stanoví, že mezi tyto potřeby občanů patří i potřeba „informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje...“ (Zákon 128/2000, §35)

³³ § 84 odst. 2 písm. c) zákona o obcích

c) **Tiskový zákon**, č. 46/2000 Sb. (Zákon 46/2000)

Tento právní předpis upravuje problematiku periodického tisku³⁴. Stanovuje pro vydavatele následující povinnosti: registrační, evidenční a obsahové. Neustrannost a vyváženost obsahu není nijak řešena, na rozdíl od elektronických médií, jak upozorňuje Svatošová.

Vydavatelé radničních novin jsou vázáni ještě dalšími zákony (Svatošová, 2006: 12), např. o regulaci reklamy, občanským zákoníkem (ochrana osobnosti) či obchodním zákoníkem (nekalá soutěž).

d) **Nižší předpisy**

Svatošová se pustila do průzkumu i nižší úrovně, než jsou zákony. V případě, že radniční noviny tvoří zaměstnanci obce, upozorňuje na Kodex etiky zaměstnanců ve veřejné správě³⁵, vydaný ministerstvem vnitra v roce 2001. Jeho platnost není závazná, je doporučující (Ministerstvo vnitra ČR, 2001: 15). Ovšem pokud jej obec přijala jako kodex etiky, lze se na něj odvolávat při vymáhání dodržování neustrannosti a vyváženosti obsahu. Nicméně jeho nedodržení není postihnutelné sankcí.

Dalším způsobem, jak zabezpečit vydávání radničního periodika, je přes najatou firmu nebo třetí osobu. V tom případě by mělo být vydávání ošetřeno jako veřejná zakázka podle zákona č. 40/2004 Sb. (Svatošová, 2006: 15), o zadávání veřejných zakázek. To znamená, že by mělo splňovat určitá kritéria nakládání s veřejnými prostředky, ochrany hospodářské soutěže a zamezení korupce. Zákon odlišuje dodávky s cenovou hranicí dvou milionů korun, i pro ty nižší však platí ustanovení³⁶, na které upozorňuje Svatošová. Dodržování zákona sleduje Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.

Vyžadovat, aby byla v radničních periodikách vyváženost a neustrannost obsahu, je poměrně těžkým oříškem v případě, že je vydavatelem třetí subjekt. Časté

---

³⁴ „Noviny, časopisy a jiné tiskoviny vydávané pod stejným názvem, se stejným obsahovým zaměřením a v jednotné grafické úpravě nejméně dvakrát v kalendářním roce.“ (Svatošová, 2006: 11)

³⁵ Zejména čl. 2 odst. 3 „Zaměstnanec nejedná svévolně k újmě jakékoli osoby, skupiny osob nebo orgánu či složky právnické osoby, ale naopak prosazuje práva a oprávněné zájmy občanů.“ a rovněž čl. 4 odst. 1: „Zaměstnanec jedná při výkonu veřejné správy politicky neustranným způsobem.“

³⁶ „Zadavatel musí dodávky, služby nebo stavební práce, jejichž předpokládaná cena nepřesáhne limit uvedený v odstavci 1, zadat transparentním a nediskriminačním postupem za cenu obvyklou v místě plnění.“ (Zákon 40/2004, § 6 odst. 3)

totiž pak je, že cena nedosahuje dvoumilionového limitu, nebo jde o prostředky daného subjektu. Periodikum pak „jen“ nese znak obce nebo titul obce. Jak dále rozebírá Svatošová, tzv. outsourcing je i tak hospodaření s majetkem obce (Svatošová, 2006:16)³⁷, podléhající § 38 zákona o obcích, resp. § 35 zákona o hlavním městě Praze, kromě toho i kontrole zastupitelstvem a nadřízenými instituty.

Odpovědnost za obsah má samozřejmě vydavatel, za reklamní text zadavatel, zpracovatel a šířitel dle § 6b zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy.

Svůj exkurz do právních norem zakončuje Svatošová trochu pesimisticky: „Co se týče nejspecifičtějšího a nejaktuálnějšího problému – obsahové nevyváženosti radničních periodik – lze tento požadavek pouze vyvodit z interpretace ústavně daných základních svobod, především pak z práva občanů podílet se na správě věcí veřejných. V praxi lze těžko očekávat, že by krajský úřad požadoval na obci splnění úkolu vyváženosti obsahu jejích novin, neboť chybí takto jasně daná povinnost v zákoně či podzákoném předpisu a do interpretace obecných ustanovení zákona či ústavních zákonů se dozorový orgán téměř jistě pouštět nebude.“ (Svatošová, 2006: 16)³⁸

---

³⁷ Platí zde však obecné ustanovení o účelném a hospodárném využívání majetku obce či městské části, v souladu s jejími zájmy a úkoly.

³⁸ Na stranách 17-21 se autorka věnuje tomu, co by bylo v předpisech vhodné upravit a definovat, nicméně pro účely této práce to není relevantní.

2.6 Chomutovské noviny, role magistrátu a redakce

Nejdůležitějším subjektem v rámci této práce jsou Chomutovské noviny, které vydává Magistrát města Chomutova³⁹. Dostupné informace jsem našla opět na webu města, dále v zákoně o obcích. Všechna fakta udávám v přítomném čase, tj. v čase zkoumaných výtisků. V současné době je totiž vydávání novin postaveno a zajištěno zcela jinak, a to prostřednictvím najaté agentury, jejíž zaměstnanci spolupracují se zaměstnanci magistrátu.

Chomutovské noviny (dále v textu CHN) jsou čtrnáctideník vydávaný Magistrátem města Chomutov. Od roku 1999 vycházejí každou první a třetí středu v měsíci, v červenci a srpnu jen první středu v měsíci. Jejich náklad dosahuje 22 300 kusů, což je právě tolik, aby se dostaly do poštovní schránky každé domácnosti ve městě. Distribuovány jsou zdarma.

Na šesti až osmi stranách nabízejí souhrn novinek a důležitých událostí z chodu radnice, prezentují všechna úřední rozhodnutí, přinášejí zpravodajství z běžného života města, z kultury i sportu. Vše je doplněno fotografiemi. Nedílnou součástí novin je prostor věnovaný firemní i soukromé inzerci.

Třikrát až čtyřikrát ročně mají Chomutovské noviny podobu plnobarevného magazínu na křídovém papíře a ve zvýšeném nákladu 30 300 kusů jsou distribuovány do domácností také v přilehlém městě Jirkově.

Magistrát

Magistrát je orgánem města, který vykonává úkoly v oblasti územní samosprávy a přenesené státní správy. Vydávání periodika placeného z městského rozpočtu spadá do samostatné působnosti, kde magistrát plní úkoly uložené zastupitelstvem. (Zákon 128/2000, §109) Vydavatelem bylo tedy město Chomutov, příprava probíhala prostřednictvím zaměstnanců odboru kanceláře primátorky.

---

³⁹ Od září 2009 agentura, proto je i jiné organizační uspořádání. Náležitosti, které popisují na dalších stránkách, odpovídají tedy stavu v letech 2006-2008.

Redakce

Redakce je organizační součástí magistrátu, odboru kanceláře primátorky, tvoří ji tři zaměstnanci, dva aktivně píšící. Nad podobou a obsahem novin bdí redakční rada, orgán v podstatě politicky homogenní - starostka/později primátorka (ODS), radní (ODS), tajemník městského úřadu/magistrátu a vedoucí ekonomického odboru.

V průběhu sledovaných let došlo k několika málo personálním změnám: Číslo ročníku VIII od ledna do dubna 2006 vedla šéfredaktorka a tisková mluvčí, pracovala se dvěma dalšími redaktory. Poté místo ní doplnila tým zaměstnankyně odboru starostky a pozice šéfredaktora zůstala formálně neobsazena.

3 Výzkum

3.1 Teoretické zakotvení, použité techniky

V této podkapitole předestřu, jak jsem se připravovala na samotný výzkum. Kromě standardního sbírání dat a literární rešerše v knihách a na internetu jsem využila také poznatky z vlastní praxe při studiu, kdy jsem pomáhala občanskému sdružení Kuprospěchu z Chomutova vytvářet public relations kampaň, jejímž účelem bylo získat firemní i individuální dárce.

Dále pracuji od roku 2004 jako novinářka, mám zkušenosti ze soukromého deníku s redaktorskou pozicí v Chomutově. Od roku 2007 pracuji v samosprávě, na městském úřadě v Jirkově, takže mám i zkušenost pohledu z druhé strany - z redakční kanceláře městských novin. Zním místní prostředí, komunální politické prostředí a mám přehled o aktivitách občanského sektoru. Během praxe jsem byla v podstatě na opačném břehu, kdy jsem já byla ta, co oslovuje novináře.

Součástí této práce jsou metody kvantitativního výzkumu a metody kvalitativního výzkumu, které jsem představila v první polovině práce: obsahová a kritická analýza a rozhovory.

Podle Hendla zahrnuje kvalitativní výzkum „popis a interpretaci sociálních nebo individuálních lidských problémů a jeho podstatou je vytvoření komplexního, holistického obrazu o zkoumaném problému.“ (Hendl, 2005: 49) V této práci je „problémem“ obraz organizací občanského sektoru v Chomutovských novinách.

Na začátku výzkumu je nutné provést sběr dat, poté se hledají jejich pravidelnosti a význam, na jejichž základě vznikají předběžné závěry. Na konci výzkumu stojí nové hypotézy nebo teorie. (Disman, 2002: 287)

3.2. Postup výzkumné činnosti

Cílem výzkumné činnosti je prověření platnosti hypotéz. Ty zde uvádím ještě jednou:

1. Organizacím občanského sektoru je v Chomutovských novinách věnován minimální prostor.
2. Důvodem je kombinace nezájmu organizací i samotného vedení města o prezentaci občanského sektoru.
3. Pokud už se OOS v radničním tisku objeví, jde jen o neutrální informaci – pozvánky na kulturní či společenské akce.

Pro vlastní analýzu nejprve stanovím postup práce, jak ověřit postupně všechny hypotézy:

č. 1 Sledovat zastoupení organizací občanského sektoru na stránkách ve formě článků, případně doprovodných fotografií. Sledovat zastoupení i ve formě fotografií s popiskem, bez dalšího textového doprovodu. Obojí z toho důvodu, že „pouhá“ fotografie z pořádané akce je také prezentací organizace, jen v menším rozsahu, co se týče kvantity informací oproti článku.

Uvést číselný poměr vzhledem k ostatním článkům (vyjma inzertních a sportovních příspěvků).

Č. 2 Na základě rozhovoru s představitelem redakce Chomutovských novin a představitelky občanského sdružení získám informace o tom, jak probíhala tvorba novin a případná spolupráce mezi oběma subjekty, jež dotazovaní reprezentují. Vyvodím závěry, které potvrdí nebo vyvrátí hypotézu číslo dvě. Vedlejším zjištěním bude možnost porovnat metody práce v redakci CHN s metodami práce v redakci radničního periodika doporučenými projektem Radniční listy bez cenzury.

Č. 3 Zaměřit se na obsah článků, které budou o organizacích občanského sektoru, a posoudit, jestli jde o neutrální informaci ve formě pozvánky, nebo jestli článek pojednává o problému, analyzuje problém nebo postavení organizace, případně vyzývá k aktivitě, činnosti v této oblasti.

3.2.1 Kvantitativní výzkum a jeho použití v práci

Jak jsem již uvedla v první kapitole, pro ověření první hypotézy použiji jednoduché kvantitativní výzkumné metody, které povedou ke kvantifikovaným výstupům ohledně zastoupení článků o OOS v Chomutovských novinách. Postup práce jsem zvolila dle svého vlastního uvážení: Důkladnou prohlídkou všech vydání CHN ve sledovaném období dospěju k číselným údajům o celkovém zastoupení článků, vyjma inzerce a sportovní rubriky, a o zastoupení článků, v nichž figuruje OOS.

Vytvořím proto v excelu tabulku, kam do jednoho sloupce zapíši počty článků či samostatných fotografií s popiskem v jednotlivých vydáních. Jednoduchou matematickou operací⁴⁰ vypočítám aritmetický průměr, kolik článků obsahuje jedno průměrné vydání.

Poté přijde řada na výskyt zastoupení organizací občanského sektoru na stránkách ve formě článků, případně i doprovodných fotografií, v textu dále používám výraz sledovaná jednotka⁴¹. Data zanesu do vedlejších sloupců tabulky, a poté také vypočítám aritmetický průměr. Vytvořím konečnou souhrnnou tabulku, která bude součástí této práce.

---

⁴⁰ Počet článků celkem vydělen počtem výtisků.

⁴¹ Mezi sledované články nezařazují sportovní články, vzhledem k tomu, že sportovní organizace nefigurují ve výčtu organizací občanského sektoru v komunitním plánu města Chomutova.

3.2.2 Kvalitativní výzkum a jeho využití: obsahová a kritická analýza

K obsahové analýze je nutné shromáždit a pročíst relevantní počet zkoumaného vzorku. (Disman, 2002, 295) V tomto případě, po konzultaci s vedoucí práce, jde o vydání Chomutovských novin po dobu tří let: Jak jsem již zmínila na předchozích stránkách, jde o období relativní stability v obsazení redakce.

2006 - 22 výtisků včetně čtyř magazínů

2007 - 22 výtisků včetně čtyř magazínů

2008 - 22 výtisků včetně čtyř magazínů

Jednotlivé výtisky jsou k dispozici pro prezenční výpůjčku v chomutovské knihovně, ale pro jednodušší práci jsem zvolila možnost stažení z oficiálního webu města. Jsou tam vyvěšovány v souboru pdf, tudíž mám k dispozici noviny v kompletní podobě včetně titulní strany, fotografií a tiráže i barevné úpravy.

Dále je potřeba specifikovat to, co budu v novinách hledat. Lze předpokládat, že zde budou prezentovány příspěvkové organizace, které zřídilo město Chomutov. Mezi ně patří například městský ústav sociálních služeb, mateřské a základní školy, to jsou instituce s největším rozsahem klientů. Zaměřím se však na subjekty, které budou jasně zmíněny dle své právní subjektivity samostatné, nenavázané na město, kraj či stát. Tzn., že půjde o občanská sdružení, nadace a nadační fondy, a obecně prospěšné společnosti. Text nebo fotografie, v nichž budou zmíněny, budu počítat jako jednotku - text, nebo jen samotná fotografie s popiskem, text s fotografií.

Každý ze tří sledovaných ročníků bude mít celkové početní vyjádření, kolik jednotek bylo pro účel této práce relevantních, a celkový počet jednotek. Výstup analýzy: počet jednotek ve zkoumaném vzorku bude součástí tabulky, která bude v příloze této práce.

Kritická analýza: Postupuji opět podle vlastního uvážení, nejprve je třeba si stanovit kategorie a podkategorie, které budu sledovat:

- oblasti činnosti OOS dle zařazení v KPSS,

- zabarvení informací - negativní, pozitivní, neutrální.

Pozitivní znění je takové, které demonstruje podporu magistrátu či zastupitelstva organizaci. Negativní demonstruje opak. Neutrální je čistě informačního charakteru, přestože už samo rozhodnutí vedení redakce a redakční rady o uvedení v Chomutovských novinách, samotný výběr tématu, naznačují víceméně pozitivní postoj k dané organizaci.

- Kvalita prostoru, kterým je jednotkám týkajících se OOS věnován a kvalita témat.

Jde o a) hodnocení zařazení článku v rámci celých novin, b) v rámci dané strany, dále o c) rozbor článku samotného, počet sloupců a ladění článku (více podrobností uvádím na následující straně). Umístění a zvýraznění článku má totiž také vypovídající hodnotu o dopadu na čtenářstvo a o způsobu prezentace ze strany redakce.

Jednotlivé kategorie zařadím do vlastního systému bodování, který má ukázat míru významnosti jednotky v kontextu jednotlivého výtisku. Výsledné počty bodů budou zapsány do tabulky. Tento postup v podstatě doplní prověřování platnosti hypotézy číslo jedna a tři.

a) V této části jde o nejnáročnější část výzkumu. Budu postupovat tak, že zhodnotím a vysleduji zařazení jednotlivých článků v rámci celých novin - jestli je na článek grafické avízo na titulní straně, zda se o tématu zmiňuje starostka ve svém úvodním sloupku. Pro splnění každé popsané kategorie stanovím dvoubodové ohodnocení. Maximum bodů, které v této kategorii může článek získat, jsou 4 body.

b) Dalším aspektem, který budu při kritické analýze sledovat, je zařazení článku v rámci konkrétní strany, na niž byl umístěn. Vycházím z předpokladu platného při typografické práci (Pecina, 2004-2005), že grafici a redaktoři při tvorbě layoutu novin postupují podle pravidla tzv. zlatého řezu, které nejdůležitější materiál stránky umísťuje do bodu největší čtenářovy pozornosti, tzn. nahoru lehce vpravo. Dále hodnotím, jestli je článek s výrazným titulkem, poutajícím tak pozornost, stejně tak zda je k němu přiřazena fotografie. Počet bodů se tak může vyšplhat na 3 body.

c) Třetí rámcovou oblastí, dá-li se to tak nazvat, je analýza článku samotného. Protože cílem této diplomové práce je prozkoumat podporu organizací občanského sektoru ze strany města, stanovila jsem nejvyšší bodové hodnocení (5 bodů) pro článek, kde je ve článku aspoň jednou zmíněna starostka či někdo jiný z vedení města. Tato skutečnost totiž poukazuje na jistou výjimečnost, význam, který sice nemůžu v rámci výzkumu vysledovat, nicméně do určité míry ji mohu zařadit jako vypovídající o jistém posunu vnímání ze strany redakční rady, která články schvaluje i obsahově.

Další bodovanou položkou je rozsah článku daný počtem sloupců. Větší článek znamená větší význam. Proto jednosloupčové články či samostatné fotografie s popisem hodnotím bodem jedním, dvou až šestisloupčové dvěma až šesti body.

Pozornost je třeba věnovat dále konkrétním zmínkám, obrátům nebo slovům, která vyjadřují pozitivní⁴² ladění článku. Mezi ně jsem zařadila tato a podobná: „město uvítalo aktivity, přínosná pro občany, bohubíba aktivita, podpořeno z městského rozpočtu.“ Jedno zastoupení je obodováno jedním bodem. Negativní ladění ve smyslu negativních výroků a obrátů, jako je např. „odstrašující příklad, zkomplikovaly územní rozhodnutí, vystoupili proti rozhodnutí zastupitelů“ budou znamenat body dolů, odečítat. Schématicky jsem kategorie rozepsala do tabulky na následující stránce.

Počet bodů u jednotlivého článku se tedy může pohybovat od jednoho po osmnáct a více. Zápis bodů jsem prováděla ručně na papír, při práci s jednotlivými výtisky.

Tabulka 1: Systém bodování

rámcové kategorie	maximum	podkategorie
a) zařazení v rámci novin	4 body	
b) zařazení v rámci strany	3 body	
c) analýza článku	5 bodů	zmínky o vedení obce
	5 bodů	počet sloupců
	plus x bodů	pozitivní zmínka
	mínus x	negativní zmínka

Zdroj: vlastní výzkum

⁴² Neutrální ladění jsem nebodovala.

3.2.3 Rozhovory, dotazování, otázky

Rozhovory povedu na buď osobně, nebo psanou formou rozeslanou e-mailem. Otázky předem připravím a nechám také prostor pro vlastní vyjádření respondenta/ky.

Při přípravě otázek vycházím z několika informačních zdrojů - ze studijních pramenů o práci redaktora, z projektu Radniční listy bez cenzury, z webových stránek sdružení Na Louce, a nakonec z vlastní novinářské zkušenosti s přípravou novin a z vlastní praxe.

Otázky na šéfredaktora směřují na proces komunikace s OOS a proces přípravy novin, abych ho mohla poté porovnat s doporučeními z projektu Radniční listy bez cenzury. Zástupkyni občanského sdružení jsem kladla dotazy ohledně zkušeností s CHN, s prezentací v médiích.

Výběr organizace, jejíhož představitele vyzpovídám, jsem provedla na základě několika parametrů:

1. sdružení vykazuje činnost,
2. o jeho činnosti byla veřejnost již prokazatelně informována, takže nejde o neznámé či právě se zrodivší sdružení,
3. není vázáno na úzkou cílovou skupinu,
4. má aktivní vedení.

Občanské sdružení Na Louce splnilo všechny: ve zkoumaném období bylo aktivní; veřejnost o něm měla informace ze článků Chomutovského deníku⁴³; cílovou skupinou byli rodiče s dětmi, děti i dospělí s handicapem.

---

⁴³ Rok 2005, archivy Chomutovského deníku jsou neveřejné a mladšího data. Autorkou těchto článků jsem byla já.

Otázky pro rozhovor se šéfredaktorem Chomutovských novin Mgr. Lubošem Mizunem:

1. Můžete prosím stručně popsat, jakým způsobem se volil výběr témat a fotografií do jednotlivých vydání CHN?

Výběr - Zpracování - Korektura

2. Pokud byly zastoupeny neziskové organizace, jakého typu? Zdravotnická, sociální, vzdělávací, zájmová? Bylo rozložení rovnoměrné nebo byly některé typy zastoupeny významněji?

3. Zaznamenal jste samostatnou aktivitu od představitelů neziskových organizací, kterým záleželo na prezentaci v CHN?

4. Jak jste přistupoval k případné samostatné aktivitě neziskových organizací?

5. Probíhala nějaká dlouhodobější spolupráce s neziskovkou?

6. Pokud ano, byl podnět z Vaší strany nebo ze strany neziskovky?

7. Jak byste zhodnotil vztah CHN a neziskových organizací ve městě?

Rozhovor s předsedkyní občanského sdružení Na Louce Mgr. Petrou Bělohlavou:

1. Můžete stručně představit sdružení Na Louce, kdy vzniklo, čím se zabývá a jaký má cíl?

2. Jaké aktivity sdružení vykazovalo v letech 2006-2008

3. Bylo nebo je sdružení podporováno z městského rozpočtu?

4. Sledovala jste Chomutovské noviny?

5. Jak hodnotíte zastoupení neziskových organizací a jakýchkoliv informací o nich v CHN?

6. Pokud hodnotíte jako nedostatečné, jaké návrhy máte na mysli, že by bylo možné uplatnit?

7. Byla jste sama někdy aktivní, např. že byste navštívila, kontaktovala redakci CHN nebo nadřízený orgán na magistrátu?

8. Pokud ano, proč? Můžete popsat průběh a výsledek Vaší snahy?

9. Pokud ne, proč?

3.3 Výsledky výzkumu

V této části práce předložím formulované výsledky výše popsaných výzkumných činností - počty článků, počty bodů, dále ukážu rozdělení prezentovaných OOS dle činností. Kompletní číselné údaje jsou k dispozici v tabulkách v příloze této práce. Na následujících řádcích tak představím strohá data, která později zhodnotím a interpretuji.

V souvislosti s prohlášeními v KPSS, která zavazovala město Chomutov k prezentaci jednotlivých aktivit či subjektů v Chomutovských novinách jsem také kontrolovala, jestli byla prohlášení realizována.

Do výsledků jsem také zahrnula data získaná při rozhovorech, doslovná znění odpovědí jsou v příloze diplomové práce, zde v této části jsem extrahovala základní linii odpovědí.

3.3.1 Počet jednotek

Nejprve začínám výsledky, které přinesly nástroje kvantitativního výzkumu. Přinášejí podrobný a vypovídající přehled o početním zastoupení.

Počet výtisků známe, uvedla jsem jej již výše, je to 22 vydání ročně, celkem 66. Uvádím další kvantifikovatelné údaje:

- I. Za sledované období vyšlo 12 magazínů a 54 standardních vydání CHN
- II. Počet článků se ve sledovaných výtiscích pohybuje od 21 do 37 článků včetně samostatných fotografií (tzn., že nejde o doprovodnou či ilustrační fotografii k článku). Celkem jde o 1712 článků ve standardním vydání a 290 článků v magazínech. Aritmetický průměr získaný jednoduchým matematickým výpočtem pak vychází na 30,3 článku na jeden výtisk.
- III. V jednom vydání jsem našla od nuly do dvou článků či samostatných fotografií, kde figuruje organizace občanského sektoru. Celkem mezi 2002 články jich bylo 40.
Aritmetický průměr pak vychází 0,6 sledovaná jednotka na jeden výtisk Chomutovských novin, včetně magazínů.

Tabulka 2: Počty článků v CHN 2006-2008

	Celkem	Počet vydání	Průměr
všech článků	2002	66	30,3
článků s OOS	40	66	0,6

Zdroj: vlastní výzkum

3.3.2 Výstup analýz - počet bodů

Většina článků, které se dotkly organizací občanského sektoru nezřizovaných městem Chomutov, - 80 % - získala jednobodové ohodnocení, což znamená, že šlo o jednosloupcové články bez jakéhokoli grafického zvýrazňování, doprovodných fotek a citování představitelů města. Zbytek měl široký rozptyl od 2 do 19 bodů. Více je uvedeno v tabulce na konci této podkapitoly.

Důležité je zjištění, že jsem nezaznamenala u žádné jednotky týkající se OOS negativní ladění. To znamená, že v CHN ve sledovaných vydáních nefiguruje ani jeden článek, kde by byly výlučně negativně hodnoceny nebo nahlíženy organizace občanského sektoru. Slovo „výlučně“ používám záměrně, vzhledem k tomu, že v CHN jsou články, kde jsou OOS prezentovány jako nějakým způsobem handicapované (viz ukázka na dalších stránkách této práce, kde je handicapem neznalost projektových činností a německého jazyka), ale PŘESTO jsou aktivní a snaží se o zlepšení.

Maximální bodové ohodnocení jsem udělila článku Klokánek obohacuje spektrum sociálních služeb z č. 2/2007. (Mizun, 2007b) Splnil totiž podmínky tímto:

Je avizován na titulní straně novin, je umístěn nahoře vpravo, jako tzv. otvírák, tudíž nejdůležitější článek strany, je k němu připojena fotografie, jeho rozsah je na tři sloupce, citována je v něm primátorka. Obodovala jsem také pozitivní ladění (konkrétně 6 obrátů, slov ohledně podpory města). A jako vůbec jediný měl přesah až na další stranu do jednosloupce.

Tabulka 3 Výsledky bodování

Počty bodů	Počty článků
1	32
2	4
4	2
8	1
19	1

Zdroj: vlastní výzkum

3.3.3 Oblast činností OOS dle komunitního plánu

Katalog sociálních služeb, který je součástí Komunitního plánu města Chomutov, rozděluje poskytovatele služeb dle uživatelů a uživatelek do pěti následujících kategorií. V jednotlivých kategoriích se některé subjekty opakují, důvodem je skutečnost, že jejich cílová skupina je rozmanitá - např. zahrnuje rodiče s dětmi i seniory.

Jejich seznamy tu nevypisuji, pro potřeby práce stačí uvést zastoupení těch organizací občanského sektoru, které byly na stránkách CHN ve sledovaném období zastoupeny. Vynechávám organizace a instituce zřizované městem, krajem nebo ministerstvy. Ve výčtu tak figurují občanská sdružení a obecně prospěšné společnosti. Další organizace jsou k nahlédnutí v příloze této práce.

V kategorii **A - instituce** je zahrnuto několik institucí státních a městských, jediným nezávislým je tu občanské sdružení Oblastní spolek Českého červeného kříže. Jeho aktivity byly zmiňovány na stránkách CHN.

Kategorie **B - senioři** zahrnuje podobné složení, jediné zastoupené občanské sdružení Naděje 2000 nebylo ve sledovaném období zahrnuto. V katalogu figuruje i církve - Diecézní charita Litoměřice, ta se objevovala pravidelně na jaře v souvislosti se sbírkou obnošeného ošacení.

C - zdravotně postižení - občanské sdružení Kapka 97, sdružení onkologických pacientů bylo na stránkách CHN zastoupeno (např. Král, 2006: 3), (Řápková, 2006: 3), také občanské sdružení Na Louce. (například Král, 2008: 3)

Dále Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých (SONS Praha, občanské sdružení, pobočka Chomutov). (např. Mizun, 2007c: 3)

Občanské sdružení Gopála, Centrum pro zdravotně postižené Ústeckého kraje, o. s., a Svaz tělesně postižených ČR, pobočka Chomutov, o. s. ani jednou.

D - rodiny a děti. Fond ohrožených dětí, občanské sdružení (např. Mizun, 2007b: 2), občanské sdružení Kuprospěchu.

E - osoby v krizových situacích - ve sledovaném období ani jednou: K-centrum, občanské sdružení Světlo Kadaň, Smírčí rada Partners Czech, obecně prospěšná společnost, Azylový dům a Dům na půl cesty občanské sdružení Cíl Chomutov, občanské sdružení Romů - Integrace Novum Chomutov, Člověk v tísní, společnost při České televizi, obecně prospěšná společnost, občanské sdružení Cesta naděje.

3.3.4 Porovnání prohlášení komunitního plánu a skutečnosti v CHN

Jak jsem uvedla na začátku práce, v teoretické části, chomutovský komunitní plán doslova počítá⁴⁴ s prezentací aktivit ohledně komunitního plánování samotného a ostatních organizací občanského sektoru na stránkách Chomutovských novin. Jsou v něm zmíněna i konkrétní témata, takže jsem v této fázi výzkumné činnosti prověřovala, jestli byla prohlášení komunitního plánu uvedena ve skutečnost.

Prostudováním jednotlivých výtisků jsem zjistila, že pravidelná rubrika CHN, v níž měly být představeny „všechny organizace spolupracující na KPSS“ (S2Splus s.r.o., 2006: 59), zavedena nebyla. Nicméně prohlášení bylo naplněno jaksi napůl, ve stylu chytré horákyňe. Na stránkách CHN v roce 2007 byly totiž představeny jen a pouze organizace zřízené městem, ale už bez jakéhokoliv odkazu na komunitní plánování. (Mizun, 2007a: 1)

Veřejnost však byla informována o probíhajícím komunitním plánování, a to v pěti výtiscích CHN během roku 2006 - č. 2, 6, 13, 15, a 19, v roce 2007 v č. 18, a také ve vydání z roku 2008, číslo 2.

V čísle 2 byla uveřejněna pozvánka na konferenci a stručné představení komunitního plánu (Mizun, 2006a:2), v čísle 6 představuje KPSS ředitelka Městského ústavu sociálních služeb Alena Tölgová v článku Sociální oblast dostane plán dalšího rozvoje (Mizun, 2006c: 1-2), v čísle 13 byla otištěna výzva pro zájmové, sportovní a vzdělávací instituce a kluby, které se měly hlásit do elektronického katalogu sociálních služeb. (Mizun, 2006c: 2) Tamtéž je větší článek, v němž ředitelka Tölgová, vedoucí projektu, (Mizun, 2006d:2) shrnuje dosavadní činnost v rámci plánování a stěžuje si na nezájem veřejnosti.

Další výskyt informací o komunitním plánování je ze září, z čísla 15, v němž je článek o již chystané závěrečné konferenci. (Mizun, 2006e: 1) Poslední ze série článků jsem našla v čísle 19, o dva měsíce později, stručný jednosloupec o tom, že komunitní plánování skončilo s výsledným dokumentem (KPSS) a bylo financováno z dotace (Mizun, 2006f: 1).

Rok 2007 je spojen s komunitním plánem jen zmínkou o schvalování rozpočtu. (Mizun, 2007e: 2) Další rok je opět zmínka, respektive výzva k zapojení veřejnosti do dalších schůzek navazujících na tvorbu komunitního plánu. (Mizun, 2008b: 2)

---

⁴⁴ Jak jsem uvedla dříve, jde o aktivitu krátkodobého cíle zahrnutou do KSSS.

Dále jsem se při analýze zaměřila také na konkrétní zmínky o konkrétních akcích, které měly být dle KPSS prezentovány v CHN. Šlo o následující - uzavření nájemní smlouvy s Fondem ohrožených dětí Klokánek, obnovení činnosti mateřského centra, otevření městem zřízeného sociálního centra, univerzity třetího věku, rozvoz obědů pečovatelskou službou. (S2Splus s.r.o., 2006: 49) V těchto případech ke zveřejnění opravdu došlo, nicméně až na první dvě akce jde o činnost organizací řízených městem, ne organizací samosprávných.

Podle KPSS měl být rok 2007 ve znamení následujících aktivit - vzdělávání mentálně postižených, vybudování sociálních bytů pro rodiny s dětmi, centra osobní hygieny. Dále na rok 2008 bylo v plánu hlavním těžištěm činnosti občanského sdružení Kuprospěchu vybudování poradenského centra pro děti a mládež zaměřené na sociální prevenci. Organizací občanského sektoru (nezřízených městem) se týkal jen poslední bod - poradenské centrum Kuprospěchu. To jsem v CHN nenašla, ani zmínku o tom, že by byl nějaký problém při realizaci tohoto cíle.

3.3.5 Obsahové kategorie

Posledním dílčím úkolem ve výzkumu bylo zaměřit se na obsah článků o organizacích občanského sektoru a zařadit je do kategorií podle toho, jestli jde o:

1. N - neutrální informaci ve formě pozvánky, představení novinky apod.
2. A - představení či analýzu problému, postavení organizace, případně vyzývá čtenáře (a jím může být veřejnost i sama organizace) k aktivitě, činnosti v této oblasti.

Procentuálně jde o 85 % z celkového počtu, které jsem mohla zařadit do 1. kategorie N. Znárodněno je to v grafu na konci této podkapitoly. Uvedu článek jako příklad: Radní podpořili občanské sdružení Kapka 97 (Král, 2006: 2).

Do 2. kategorie A náleží 15 % článků, které obsahovaly složitější téma, ať už jde o řešení problému nebo jeho existenci a z tohoto podílu 40 % článků obsahovala přímý apel na veřejnost nebo na samotnou organizaci, aby vyvinuly činnost, jako je tomu ve článku Skauti s podporou města uklidí Bezručovo údolí (Král, 2006: 3) nebo ve článku Skupina nadšenců shání peníze na varhany (Král, 2007: 3).

Graf 1 Poměr neutrálních a analytických informací

Zdroj: vlastní výzkum

Pozn.: Neutrální informaci neslo 34 článků, analytickou 6.

Pro přehled uvádím výběr a stručné shrnutí konkrétních článků, v nichž jsou zastoupeny OOS. Následující články jsou specifické různorodostí vzhledem ke sledovaným kategoriím.

- **Další fáze projektu na pomoc neziskovým organizacím** - poznávací cesta a setkání s německými partnery pro neziskovky, uveřejněno v CHN č. 18 (Mizun, 2007d: 1)

Tématem je setkání zástupců neziskových organizací, které se zapojily do projektu města Chomutova Hledáme partnerství, a jejich případných partnerských protějšků ve městě Annaberg-Buchholz. Město ústy primátorky komentuje neznalost, neschopnost a neumětelství organizací, které potřebují pomoci, aby se mohly ucházet o dotace v oblasti příhraniční spolupráce. Další zástupkyně města komentuje překážku spolupráce - jazykovou bariéru mezi zájemci o spolupráci. V článku jsou i vyjádření dvou přímých účastníků; zástupce sportovního klubu hovoří o společných akcích, a představitel městem zřízeného Domu dětí a mládeže jen vágně chválí možnost setkávání se⁴⁵.

Článek je věnován velký, a v kontextu celého vydání významný prostor, jde o trojsloupec s ilustrační fotografií na první straně novin. Působí to tak, že pozice města jakožto pomocníka a vedoucího je pro OOS stěžejním poselstvím. Splňuje podmínky pro zařazení do kategorie 2, představuje, analyzuje problém a předkládá i řešení.

- **Slovo starostky** - uveřejněno v CHN č. 6, v roce 2006 (Řápková, 2006), na téma rakovina prsu a činnost občanského sdružení Kapka 97.

Starostka píše o své rodinné zkušenosti s touto nemocí, vyjadřuje soucit a pochopení. Chválí sdružení, popisuje jeho přínos pro nemocné. Z hlediska kontextu celých novin jde o nejvýznamnější prostor, vzhledem k povaze článku - promluva nejvyšší představitelky města většinou určuje i hlavní téma konkrétního vydání. První strana, foto starostky, a celý jednosloupec je vlastně její přímá řeč.

---

⁴⁵ Milan Márc: „Má to smysl pro obě strany, prospěje to k vzájemnému poznávání. Víme o sobě hrozně málo, přestože nás od sebe vlastně dělí jen kopec.“ (Mizun, 2007:1)

- **Ke Třem králům byli lidé rekordně štědrí** - uveřejněno v CHN, č. 1, v roce 2008 (Mizun, 2008a: 2)

Krátká zpráva o výtěžku sbírky v ulicích Chomutova. Fotočlánek, tedy dvě malé jednosloupkové fotky a pod tím článek. Na jedné fotografii je páter Alois Heger z České katolické charity, na druhé tehdejší náměstkyně primátorky, dnes hejtmanka Ústeckého kraje, Jana Vaňhová.

Z informačního hlediska je to chudá zpráva, nicméně v kontextu CHN není obvyklé přiřazovat ke článku dvě fotografie, takže tím získává na výjimečnosti. Navíc fotografie s náměstkyní primátorky má také svou váhu, jak jsem již výše vysvětlila v principu bodování.

Doslovné znění všech tří článků jsem zařadila do příloh práce.

3.3.6 Interpretace rozhovorů

V této podkapitole shrnu odpovědi dotazovaných a vyvodím z nich závěry, případně na dovysvětlení použiji konkrétní citace. Kompletní odpovědi jsem umístila do přílohy této práce.

Šéfredaktor Chomutovských novin Mgr. Luboš Mizun

Z odpovědi šéfredaktora Mizuna vyplývá, že příprava a výběr témat do novin byly pod přísným dohledem vedení města - úzkého výběru z jedenáctičlenné rady města -, které si kromě určování priorit přisoudilo i právo veta u výběru informací o určitých organizacích a jejich aktivitách. Popis práce redakční rady při výběru materiálů a průběh korektur ukazuje na způsob vedení novin, který neodpovídá doporučením k vedení městského periodika, jak jej prezentuje občanské sdružení Oživení v projektu Radniční listy bez cenzury, a jak jsem jej uvedla výše v této práci.

Ohledně přístupu subjektů na stránky CHN zvnějšku radnice by mohlo hodnocení otevřenosti vyjít příznivěji, jak by se mohlo zdát ze slov pana Mizuna „v podstatě se dalo říct, že kdo přišel, do novin se dostal.“ Nicméně později přiznává, že realita byla jiná než zprvu deklarovaná otevřenost, protože ve třech případech byly články vybrané redaktory posléze redakční radou zakázány kvůli nepohodlnosti konkrétních osob.

Předsedkyně Na Louce, o. s. Mgr. Petra Bělohlová

Sdružení Na Louce bylo ve zkoumaném časovém úseku docela mladé, nicméně vykazovalo docela zajímavé aktivity - především zooterapii a canisterapii a mateřské centrum. V té době bylo jedním ze dvou mateřských center ve městě, která byla otevřená veřejnosti. Zanedlouho však druhé centrum ukončilo činnost, Na Louce tak zůstalo jediným svého druhu.

Přesto dle slov předsedkyně nenacházelo příliš odezvu u redakce CHN, když se snažilo o propagaci svých aktivit. Kámen úrazu byl zřejmě v nedostatečném zájmu či aktivitě ze strany redaktorů, jak lze vyčíst z odpovědi paní Bělohlové: „Nestíhám sledovat uzávěrky časopisů, pomohlo by mi, i pokud by se redaktoři aktivně zeptali a zajímali... Navíc mají i možnost přijít nafotit zajímavé fotky přímo do mateřského centra nebo canisterapie.“

Z rozhovoru s paní Bělohlovou je zřetelné, že jako zástupkyně organizace je časově vytížená a její hlavní prioritou není propagovat nebo vést PR, ale shánět podporu pro fungování sdružení a zajišťovat jeho provoz. Proto by uvítala větší zájem ze strany novinářů obecně.

3.4 Interpretace výsledků výzkumu

Nyní je na místě spojit zjištěné údaje do souvislostí a pokusit se z nich vyvodit dílčí závěry.

Při pohledu na čísla výše je na první pohled zřetelný nepoměr v zastoupení článků týkajících se organizací občanského sektoru nezřizovaných městem a zároveň nesportovního zaměření. Zarážející je to především po přípravě komunitního plánu sociálních služeb, v němž zástupci města veřejně prohlašují posílení prezentace občanského sektoru, včetně sdružení, která nemají vazbu na město.

Samotné komunitní plánování, které je příležitostí rozhýbat aktivity sdružení a organizací ve městě, je v CHN prezentováno během jednoho roku pětkrát. Nicméně domnívám se, že zvolený způsob prezentace byl poněkud nešťastný, pro laické čtenářstvo nesrozumitelný. Z pohledu odbornice, která ví, jak pracovat s textem, aby byl poutavý a srozumitelný, hodnotím články o komunitním plánování jako špatně připravené. Vytýkám především to, že jsou zvoleny nezajímavé titulky, text je nezábavný a autor použil úřednický styl. Obsažené informace jsou nerozvité, tzn., že se čtenář či čtenářka dočtou o tom, že se má veřejnost zapojit, ale už není zmíněno jak, kdy, kde, čím a proč.

Dále texty, které pojednávají o OOS, jsou většinou neutrálního charakteru, méně pak analyzujícího. Ze strany redakce, potažmo vedení města, není na stránkách CHN ve sledovaném období řešen nějaký problém, který by vyzníval pro OOS jednoznačně negativně.

Postoj redakce CHN, potažmo vedení města, rozhodně není k OOS nepřátelský či uzavřený. Jak vyplývá z rozhovoru se šéfredaktorem CHN, omezení pro výběr témat či subjektů existovala, ale v podstatě záleželo na aktivitě organizací, na jejich „ucházení se“ o prezentaci na stránkách periodika vydávaného městem. Z odpovědí zástupkyně občanského sdružení Na Louce pak je jasné, že kamenem úrazu jsou chybějící čas a síly právě na tuto aktivitu a sebepropagaci, na aktivní kontakt s redakcí.

Dá se usuzovat, že panovala vyváženost v jakémsi mírném nezájmu z obou stran zkoumaného břehu. Sami redaktoři pravděpodobně neprokázali komplexní nebo systematický záměr prezentovat tyto organizace, důvodem zřejmě bylo, že byli už tak vytíženi požadavky redakční rady. A jak říká pan Mizun, pokud on sám zastával postoj, kdo přijde, ten může, tak se na základě toho může zdát, že

organizace zase pravděpodobně neviděly v CHN partnera ke spolupráci na vlastní propagaci.

Z porovnání obou výpovědí mohu usoudit, že na obou stranách - sdružení a redakce - nebyla naplněna vzájemná očekávání. Redakce dle slov šéfredaktora přijala každého, kdo přišel s podnětem. Zástupkyně sdružení zase v rámci své vytiženosti zvládla jen „nařukávání“ redaktorů, případně očekávala aktivní zájem ze strany redakce. Rozpor je vidět, když předsedkyně mluví o tom, jak dopadly její snahy o propagaci v CHN: „Někdy s úspěchem, jindy ne.“ Tento zdánlivý nesoulad může mít (jak znám z vlastní praxe) jednoduché vysvětlení, a to, že redaktoři neměli v danou chvíli už na článek o Na Louce prostor.

V redakci CHN nejsou praktikovány metody doporučené projektem Radniční listy bez cenzury. Je tu zřetelný nesoulad - ohledně zastoupení opozičních zastupitelů, složení redakční rady a i práva zákazu a výběru určitých témat či subjektů, které se nemohou či musí objevit v tom daném vydání CHN. Srovnávání tak dopadá v neprospěch CHN, které ve sledovaném období byly pod přísnou a silnou cenzurou ze strany vedení města Chomutov, de facto starostky, později primátorky Ivany Řápkové.

Zůstává mi otázkou, kterou jsem panu Mizunovi nepoložila, jestli jemu osobně je blízké pojetí otevřené samosprávy a fungující občanské společnosti, jestli by byl schopen prosazovat jiné principy při přípravě CHN.⁴⁶ Otázku jsem mu ale nepoložila z toho důvodu, že není relevantní k výzkumu, jehož účelem není zkoumat postoje a názory šéfredaktora.

---

⁴⁶ Sama jsem totiž ve stejné pozici v jiných novinách, přesvědčila jiné vedení města, že noviny mají být pro lidi, tudíž o lidech, kteří něco dělají. Proto jsem zahájila spolupráci s místními organizacemi a nabídla jim konkrétní možnost prezentace v městských novinách a zařadila jsem je mezi partnery při prezentování dění ve městě. Je jasné, že přístup vedení města k této problematice je určující, v případě Chomutova šlo o autoritativní a direktivní přístup.

3.5 Ověření hypotéz

Záměr této podkapitoly je evidentní - výslovně zhodnotit, jestli se výzkumem provedeným v diplomové práci podařilo potvrdit či vyvrátit hypotézy.

Hypotéza č. 1. Organizacím občanského sektoru je v Chomutovských novinách věnován minimální prostor.

Výsledek: Tato hypotéza byla potvrzena, čísla hovoří jasně. Pokud na jedno vydání CHN připadá průměrně 30,3 článku a průměrně jen jeden z nich je věnován OOS, je to poměr, který můžu nazvat „minimální“.

Hypotéza č. 2. Důvodem je kombinace nezájmu organizací i samotného vedení města o prezentaci občanského sektoru.

Výsledek: Při ověřování této hypotézy jsem zjistila, že je nutné její znění pozměnit. Jak vyplývá z rozhovorů, důvodem nepatrného zastoupení OOS v CHN není nezájem obou stran, ale spíš pasivita, nenastavená komunikace.

Hypotéza č. 3. Pokud už se OOS v radničním tisku objeví, jde jen o neutrální informaci – pozvánky na kulturní či společenské akce.

Výsledek: Tento předpoklad jsem ve výzkumu také potvrdila, jak vyplynulo z kritické analýzy článků

3.6 Zhodnocení výzkumu a závěr

Výzkum přinesl zajímavé výsledky a jak je uvedeno na předchozí stránce, potvrdil dvě hypotézy ze tří. Vzhledem k tomu, že jsem CHN z profesního zájmu sledovala v pozdějších letech, než která byla zkoumána, očekávala jsem mizivé procento zastoupení článků o OOS. Stejně tak zaměření článků (pozitivní, neutrální). Mé očekávání se potvrdilo, překvapilo mě však pozadí a kontext toho faktu. Tím mám na mysli otevřenost, již deklaroval šéfredaktor vůči organizacím. Ať už je to otevřenost deklarovaná či skutečná, je škoda, že ji organizace neměly z vlastních důvodů (vytíženost, nedostatek personálních sil pro propagaci) možnost využít.

Nečekaným vedlejším zjištěním bylo také to, že v některých člancích organizace působily jako dobrodějné, nicméně potřebné pomoci od města. Vedení města Chomutov tak vystupovalo v pozici donátora, pomocníka a hodnotitele, jakoby rodiče, který vede a chválí své nesamostatné děti - organizace.

Ve výzkumu jsem prověřila platnost hypotéz, a také se ukázalo, kterým tématům by se případní zájemci či zájemkyně mohli věnovat dále - ta uvádím na dalších stránkách.

Závěrem práce je tedy zjištění, že spolupráce organizací občanského sektoru a redakce Chomutovských novin nebyla ve sledovaném období nijak nastavena, ani cíleně vedena. Výsledkem jsou tedy radniční noviny, v nichž se občanský život prezentuje víceméně sporadicky, v duchu „co město nezařídí a nepodpoří, to se neuskuteční“. Přitom z vlastní zkušenosti vím, že například občanská sdružení Na Louce, Kuprospěchu či sdružení Bělorusů a Bulharů pořádaly zajímavé akce, o nichž však nepadla zmínka (festival alternativní hudby spolu s německými kolegy, setkání sprejerů, akce pro rodiny s dětmi a další).

Na základě literární rešerše, kterou jsem provedla ze začátku práce, mohu říci, že vedení města Chomutova tak opominulo potenciál lepší spolupráce s veřejností. Ta je pro lepší život ve městě klíčová, a v daných letech 2006-2008 byl obraz života v Chomutově podle médií velmi nevyvážený. Aféry politických zástupců a kriminalita, kdy se odehrálo několik výrazných událostí negativního charakteru, se zásadně podepsaly na pověsti Chomutova. Někteří občané a občanky, s nimiž jsem mluvila, a i ostatní na různých diskusních fórech v té době vyjadřovali frustraci a znepokojení kombinované s přáním odstěhovat se. Obrátit jejich pozornost na práci

pro město, pro sebe, to byla příležitost při tvorbě komunitního plánu, která nebyla efektivně využita. Je to vidět při porovnávání cílů plánu - v CHN sice byly představovány organizace, které poskytují neziskové služby, ale šlo pouze o organizace zřizované městem.

Obraz organizací občanského sektoru v Chomutovských novinách vypadá spíše jako mozaika, v níž většina dílků chybí. Prostor získávaly nebo byl dopřán jen omezenému počtu organizací, většinou sociálního charakteru (zdravotně postižení, nemocní, senioři, handicapované děti). Usuzovat z toho však na nepřízeň města vůči OOS by bylo na základě provedeného výzkumu unáhlené, nicméně jisté tendence k direktivnímu způsobu tvorby novin jsou nezpochybnitelné. V tom případě je pak potřeba šéfredaktorova tvrzení o otevřenosti vůči OOS brát s rezervou. Jasným výsledkem z rozhovoru s ním je skutečnost, že při přípravě novin nebyla dodržována doporučení formulovaná v projektu Radniční listy bez cenzury.

4 Témata k další diskusi

Výsledky této práce přinesly další dílčí zjištění, která by bylo možné postavit jako téma dalšího výzkumu. Prvním z nich je připravenost a vůbec schopnost organizací občanského sektoru v Chomutově umět se prezentovat, navázat spolupráci s médii. Toho tématu jsem se dotkla vlastně už při výkonu praxe v občanském sdružení Kuprospěchu. To se také snažilo o public relations, nicméně snaha uvadla kvůli časové vytíženosti na nových projektech.

Druhým tématem, které si dokážu představit jako předmět dalšího výzkumu, jsou postoje redaktorů a šéfredaktorů, jejich znalosti a povědomí o potřebě pěstovat a podporovat fungující občanskou společnost. Tím spíše ve městech, jako je Chomutov, kde jsou rizikové lokality s rizikovými a nepřizpůsobivými obyvateli rozšířenější, než v ostatních městech České republiky.

Samostatnou případovou studií by mohlo být také navázání a sledování výsledků spolupráce konkrétního občanského sdružení s Chomutovskými novinami, zhruba po stejné linii, jakou jsem vedla já během praxe. To znamená přípravu public relations koncepce, vedení mediální kampaně a následný monitoring, jak se koncepce osvědčuje.

5 Literatura

Kromě níže uvedených zdrojů jsem čerpala také z přednášek a katedře Studií občanské společnosti Teorie občanské společnosti, Občanská společnost, občanství a demokracie, Sociální komunikace a sociální marketing, Metody výzkumu občanského sektoru.

Literatura a prameny

Bedrnová, E. & Nový, I., 2001. *Moc, vliv, autorita*. Praha: Management Press.

Bergerová, M., 2002. Občanský sektor. V: M. Dohnalová & Anderle, editoři *Sborník textů Občanský sektor - studie a souvislosti*. Moravský Beroun: Univerzita Karlova Fakulta humanitních studií, s. 91-98.

Bezdíček, V. & Žantovský, P., 2000. *Média a moc*. Praha: Votobia.

Binterová, Z. a další, 2006. *Chomutovsko - Regionální vlastivěda*. Most: Hněvín.

Budín, S., 1966. *Sedmá velmoc*. Praha: Československý spisovatel.

cer, 2007. *idnes.cz*. [Online] Available at: http://zpravy.idnes.cz/lupici-v-chomutove-prepadli-banku-na-uteku-postrelili-policistu-ph2-/krimi.aspx?c=A071214_181611_krimi_jw [Přístup získán 4. 11. 2011].

CV Relax, a. s., 2009. *Informace o vodě*. [Online] Available at: <http://www.kamencovejezero.cz/informace/o-vode> [Přístup získán 2. 10. 2009].

Čapek, K., 2003. *O demokracii, novinách a českých poměrech: výběr z publicistických prací*. Praha: Academia.

Čepelka, O., 2003. *Průvodce neziskovým sektorem Evropské unie*. Liberec: Omega o. s.

Čepelka, O. & přátelé, a., 1997. *Práce s veřejností v nepodnikatelském sektoru*. 1. vydání editor Liberec: Nadace Omega.

čer, 2011. *idnes.cz*. [Online] Available at: http://usti.idnes.cz/vlivny-clen-cssd-prejel-straznikovi-nohu-trestu-ale-definitivne-unikl-13d-/usti-zpravy.aspx?c=A111004_162432_usti-zpravy_wlk [Přístup získán 4. 11. 2011].

čer, pei & abr, 2008. *idnes.cz*. [Online] Available at: http://zpravy.idnes.cz/pri-prestrelce-v-chomutove-zemreli-policista-a-vietnamec-pm1-/krimi.aspx?c=A080903_212147_domaci_lf [Přístup získán 20. 8. 2010].

Čmejrek, J. & Kopřiva, R., 2007. *Základy veřejné správy*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta katedra humanitních věd.

Disman, M., 2002. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum.

Dohnalová, M., 2004. *Antropologie občanské společnosti*. Brno: Nadace Universitas Masarykiana, Akademické nakladatelství CERM, Nakladatelství NAUMA.

Ftorek, J., 2007. *Public relations jako ovlivňování mínění: jak úspěšně ovlivňovat a nenechat se zmanipulovat*. Praha: Grada.

Fukuyama, F., 2006. *Velký rozvrat. Lidská přirozenost a rekonstrukce společenského řádu*. Praha: Akademia.

Hendl, J., 2005. *Kvalitativní výzkum. Základní metody a aplikace..* Praha: Portál.

Hnilicová, H., 2005. Kvalita života a její výzkum pro medicínu a zdravotnictví. V: *Kvalita života*. Praha: TRITON, s. 205-216.

Hoffmannová, J., 1997. Kritická analýza diskurzu. V: *Stylistika a ...: Současná situace stylistiky*. Praha: Trizonia, s. 85-97.

idnes.cz, 2007. *idnes.cz*. [Online] Available at: http://zpravy.idnes.cz/na-magistratu-v-chomutove-odhalili-financni-machinace-pfl-/krimi.aspx?c=A070828_225312_krimi_miz [Přístup získán 20. 8. 2010].

idnes.cz, 2009. *idnes.cz*. [Online] Available at: http://zpravy.idnes.cz/zruste-kocabovo-ministerstvo-vyzvala-chomutovska-primatorka-pvo-/domaci.aspx?c=A090303_133238_domaci_lpo [Přístup získán 20. 8. 2010].

idnes.cz, 2010. *idnes.cz*. [Online] Available at: http://zpravy.idnes.cz/exsenator-novak-dostal-za-uplatek-podminku-a-zaplati-pokutu-5-milionu-1kw-/krimi.aspx?c=A101214_145727_usti-zpravy_oks [Přístup získán 4. 11. 2011].

jis & lpo, 2009. *idnes.cz*. [Online] Available at: http://zpravy.idnes.cz/rapkova-musi-dodat-podklady-ke-studiu-jinak-prijde-o-titul-pn5-/studium.aspx?c=A091106_132513_domaci_klu [Přístup získán 20. 8. 2010].

Jonák, Z., 1998. *Obsahová analýza jako nástroj výzkumu mediálního sdělení recenze*. [Online] Available at: <http://www.ikaros.cz/node/221> [Přístup získán 5. 1. 2012].

Kassal, T. & cen, 2010. *idnes.cz*. [Online] Available at: http://zpravy.idnes.cz/nabizime-syfilis-a-hiv-cedule-v-chomutove-varuji-pred-prostitutkami-1i3-/domaci.aspx?c=A100128_165149_domaci_cen [Přístup získán 4. 11. 2011].

Kašík, M. & Holina, V., 1988. *Okresní noviny*. Praha: Novinář.

Keller, J., 2001. *Politika s ručením omezeným*. Praha: Evropský literární klub.

kolektiv autorů, 1995. *Malý slovník propagace*. Brno: Mospa.

kolektiv autorů, 2005. *Veřejná správa v ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR.

Král, S., 2006. Radní podpořili občanské sdružení Kapka 97. *Chomutovské noviny*, 15. 3., s. 2.

Král, S., 2006. Skauti s podporou města uklidí Bezručovo údolí. *Chomutovské noviny*, 15. 3., s. 3.

Král, S., 2007. Skupina nadšenců shání peníze na varhany. *Chomutovské noviny*, 7. 3., s. 3.

Král, S., 2008. Laktační poradna. *Chomutovské noviny*, 6. 2., s. 3.

lpo, 2009. *idnes.cz*. [Online] Available at: http://zpravy.idnes.cz/neziskovkam-chybi-odezva-chomutova-aktivista-mesto-zklamal-pre-domaci.aspx?c=A090306_161721_domaci_lpo [Přístup získán 4. 11. 2010].

lpo & čer, 2009. *idnes.cz*. [Online] Available at: http://zpravy.idnes.cz/exekutori-se-presunou-z-radnice-na-ulici-zvazuje-chomutov-pai-domaci.aspx?c=A090428_074503_domaci_lpo [Přístup získán 20. 8. 2010].

Lubas, M., 2002. *Průvodce mediálním hyenismem*. Stráž nad Nisou: Rak .

Luhmann, N., 2004. *Die Realität der Massenmedien*. Wiesbaden: Verlag für Sozialwissenschaften.

Marek, P., 2001. *Tisk a politické strany - Tisk, jeho místo a role v dějinách*. Olomouc, Katedra politologie a evropských studií.

Mizun, L., 2006a. Organizátoři konference o sociálních službách zvou k účasti veřejnost. *Chomutovské noviny*, 23. 1., s. 2.

Mizun, L., 2006b. Sociální oblast dostane plán dalšího rozvoje. *Chomutovské noviny*, 15. 3., s. 1-2.

Mizun, L., 2006c. Komunitní plán vstupuje do druhé fáze, připojte se k jeho tvorbě!. *Chomutovské noviny*, 4. 7., s. 2.

Mizun, L., 2006d. Výzva. *Chomutovské noviny*, 4. 7., s. 2.

Mizun, L., 2006e. Komunitní plán sociálních služeb města Chomutova v závěrečné fázi. *Chomutovské noviny*, 6. 9., s. 1.

Mizun, L., 2006f Plán pro sociální služby. *Chomutovské noviny*, 1. 11., s. 2.

Mizun, L., 2007a. Slovo redakce. *Chomutovské noviny*, 10. 1., s. 1.

Mizun, L., 2007b. Klokánek obohacuje spektrum sociálních služeb. *Chomutovské noviny*, 24. 1., s. 2-3

Mizun, L., 2007c Pokladničky pro SONS. *Chomutovské noviny*, 15. 3., s. 3.

Mizun, L., 2007d. Další fáze projektu na pomoc neziskovým organizacím. *Chomutovské noviny*, 17. 10., s. 1.

Mizun, L., 2007e. Rada projednala. *Chomutovské noviny*, 17. 10., s. 2.

Mizun, L., 2008a. Ke Třem králům byli lidé rekordně štedří. *Chomutovské noviny*, 23. 1., s. 2.

Mizun, L., 2008b. Organizátoři konference o sociálních službách zvou k účasti veřejnost. *Chomutovské noviny*, 23. 1., s. 2.

Muhič, S. D., 2008, 1. 4. *přednáška Teorie občanské společnosti II*. Praha : Studia občanského sektoru, Fakulta humanitních studií, Univerzita Karlova v Praze.

Muhič, S. D., 2008, 25. 3. *přednáška Teorie občanské společnosti II*. Praha: Studia občanského sektoru, Fakulta humanitních studií, Univerzita Karlova v Praze.

Muhič, S. D., 2008, 6. 5. *přednáška Teorie občanské společnosti II*. Praha: Studia občanského sektoru, Fakulta humanitních studií, Univerzita Karlova v Praze.

Müller, K., 2002. *Češi a občanská společnost*. Praha: Triton.

Müller, K., 2003. Koncept občanské společnosti: pokus o komplementární přístup. Tocquevillovské dědictví a giddensovská perspektiva. *Sociologický časopis* 39 (5): s. 607-624.

Pecina, M., 2004-2005. *Typomil*. [Online] Available at: <http://typomil.com/kompozice/zlaty-rez.htm> [Přístup získán 5. 4. 2012].

Popper, K., Poznámky k demokratickému státu: s. 189- 190.

Potůček, M., 2005. *Veřejná politika*. Praha: Sociologické nakladatelství.

Potůček, M., 2007, 29. 10. *přednáška Veřejná politika*. Praha: Studia občanského sektoru, Fakulta humanitních studií, Univerzita Karlova v Praze.

Rektořík, J., 2001. *Ekonomická dimenze křesťanství a církve. Její reflexe v ČR.* Brno: Masarykova univerzita v Brně.

Rieger, S., 1999. Analýza diskursu. V: *Úvod do literární vědy*. Praha: Hermann a synové, s. 145-168.

Roth, J., 2005. *Mediální výchova v Čechách*. Praha: Tutor.

Řápková, I., 2006. Slovo starostky. *Chomutovské noviny*, 15. 3., s. 1.

Strauss, A. & Corbinová, J., 1999. *Základy kvalitativního výzkumu: Postupy, techniky, metody zakotvené teorie*. Boskovice: Albert.

Surynek, A., Komárková, R. & Kašparová, E., 2001. *Základy sociologického výzkumu*. Praha: Management Press.

Svatošová, H., 2006. *Radniční periodika a jejich právní souvislosti*, Praha: Oživení o. s. .

Svoboda, V., 2007. *Public relations moderně a účinně*. Praha: Grada Publishing.

Šálek, M. & Feřtek, T., 2001. *Novináři nejsou zlí: mediální rukověť pro neziskové organizace*. Praha: Nadace VIA.

Škarabelová, S., 2005. *Definice neziskového sektoru, Sborník z příspěvků z internetové diskuse CVNS*. Brno, Centrum pro výzkum neziskového sektoru.

de Tocqueville, A., 1992. *Demokracie v Americe*. Praha: Nakladatelství Lidových novin.

tb, 2009. *Město vyhlásilo akci Záchranný kruh*. [Online] Available at: <http://www.chomutov-mesto.cz/mesto-vyhlasil-akci-zachranny-kruh/d-1002160/query=z%C3%A1chrann%C3%BD+kruh&p1=36839> [Přístup získán 15. 5. 2010].

Analyzované dokumenty

Český statistický úřad, 2001. *Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2001*. [Online] Available at: <http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/obce/562971?OpenDocument> [Přístup získán 2. 10. 2009].

Český statistický úřad, 2006a. *Volby do zastupitelstev obcí, rok 2006*. [Online] Available at: <http://www.volby.cz/pls/kv2006/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=3&xnumnuts=4202&xobec=562971> [Přístup získán 28. 8. 2009].

Český statistický úřad, 2006b. *Volby do zastupitelstev obcí - výsledky hlasování*. [Online] Available at: <http://www.volby.cz/pls/kv2006/kv1211?xjazyk=CZ&xid=0&xv=1&xdz=3&xnumnuts=4202> [Přístup získán 2. 10. 2009].

Český statistický úřad, 2006c. *Jmenné seznamy a přehledy*. [Online] Available at: <http://www.volby.cz/pls/kv2006/kv21111?xjazyk=CZ&xid=0&xv=23&xdz=3&xnumnuts=4202&xobec=562971&xstrana=0> [Přístup získán 2. 10. 2009].

Český statistický úřad, 2008. *Malý lexikon obcí ČR 2008 Vybrané ukazatele ve správních obvodech*. [Online] Available at:

[http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/1B002AE9A0/\\$File/130208002.pdf](http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/1B002AE9A0/$File/130208002.pdf)
[Přístup získán 2. 10. 2009].

Český statistický úřad, 2009. *Informace o regionech, městech a obcích*. [Online] Available at: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=5&potvrđ=Dokon%C4%8Dit+%C3%BApravy&cislotab=MOS+ZV01&pro_4382338=562971&str=tabdetail.jsp
[Přístup získán 25. 2. 2010].

Český statistický úřad, 2010. *Informace o regionech, městech a obcích*. [Online] Available at: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=5&potvrđ=Zobrazit+tabulku&go_zobraz=1&pro_1_154=562971&cislotab=MOS+ZV01&voa=tabulka&str=tabdetail.jsp
[Přístup získán 17. 10. 2011].

Epravo.cz, 2001. *Evropská charta místní samosprávy*. [Online] Available at: <http://www.epravo.cz/top/clanky/evropska-charta-mistni-samospravy-13600.html>
[Přístup získán 2. 12. 2011].

Koniklec, A., 2001-2002. *Diskusní portál k místní Agendě 21 a k místní Akci 21*. [Online] Available at: <http://www.agenda21.cz/> [Přístup získán 5. 3. 2012].

Krajská zdravotní a. s., 2009. *O nás*. [Online] Available at: <http://www.nspcv.cz/cz/Content/HtmlPage.aspx?folderid=51> [Přístup získán 2. 10. 2009].

Magistrát města Chomutova, 2008a. *Rámcová strategie rozvoje města Chomutova do roku 2020*. [Online] Available at: http://www.chomutov-mesto.cz/VismoOnline/ActionScripts/File.aspx?id_org=5245&id_dokumenty=1001377 [Přístup získán 2. 10. 2009].

Magistrát města Chomutova, 2008b. *Výroční zpráva statutárního města Chomutova za rok 2008*. [Online] Available at: <http://www.chomutov->

mesto.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.aspx?id_org=5245&id_dokumenty=1004452> [Přístup získán 2. 10. 2009].

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2009. *Statistická ročenka trhu práce v České republice 2008*. [Online] Available at: http://portal.mpsv.cz/sz/stat/stro/rocenka_2008.pdf [Přístup získán 25. 2. 2010].

Ministerstvo vnitra ČR, 2001. *Kodex etiky zaměstnanců ve veřejné správě*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR.

Organizace spojených národů, 1992. *Agenda 21*. [Online] Available at: <http://www.un.org/esa/sustdev/documents/agenda21/english/agenda21toc.htm> [Přístup získán 2. 5. 2009].

Policie České republiky - KŘP Severočeského kraje, 2008a. *SEVEROČESKÝ KRAJ - Přehled o nápadu a objasnování trestných činů za rok 2008*. [Online] Available at: <http://www.policie.cz/clanek/statistiky-kriminality-za-rok-2008.aspx> [Přístup získán 2. 10. 2009].

Policie České republiky - KŘP Severočeského kraje, 2008b. *Statistika kriminality v severních Čechách za rok 2008 podle druhu trestné činnosti*. [Online] Available at: <http://www.policie.cz/clanek/uzemni-utvary-sprava-severoceskeho-kraje-statistiky-statistiky-kriminality-za-rok-2008.aspx> [Přístup získán 2. 10. 2009].

Policie České republiky - KŘP Severočeského kraje, 2008c. *Zpráva o situaci v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnost na území Policie ČR Správy Severočeského kraje*. [Online] Available at: <http://www.policie.cz/clanek/zprava-o-situaci-v-oblasti-verejneho-poradku-a-vnitri-bezpecnosti-na-uzemi-policie-cr-spravy-severoceskeho-kraje.aspx> [Přístup získán 2. 10. 2009].

Rada Evropy, 1985. *Evropská charta místní samosprávy*. [Online] Available at: <http://www.podnikame.cz/zakony99/index.php3?co=Z1999181> [Přístup získán 15. 4. 2009].

S2Splus s.r.o., 2006. *Komunitní plán sociálních služeb*. [Online] Available at: <http://www.chomutov-mesto.cz/komunitni-plan-socialnich-sluzeb/ds-37708/query=komunitn%C3%AD+pl%C3%A1n&p1=36839>[Přístup získán 28. 8. 2010].

Severočeské doly , 2009. *Výroční zpráva Severočeské doly 2008*. [Online]Available at: http://www.sdas.cz/files/sdas/vyrocní_zpravy/2008/SD_VZ_2008.pdf [Přístup získán 2. 10. 2009].

Úřad práce v Chomutově, 2010. *Přehled zaměstnavatelů v průmyslových zónách*. [Online] Available at: http://portal.mpsv.cz/sz/local/cv_info/pr_zony/zonacv.pdf [Přístup získán 2. 1. 2012].

Webové stránky

Attractive s. r. o. , 2009. *Optimální lokalita pro vodní sporty a relax*. [Online] Available at: <http://www.nechranice.cz/> [Přístup získán 2. 10. 2009].

Podkrušnohorský zoopark Chomutov, 2009. *O nás*. [Online] Available at: <http://www.zoopark.cz/> [Přístup získán 2. 10. 2009].

Oživení, o. s., 2006. [Online] Available at: <http://www.bezkorupce.cz/> [Přístup získán 5. 1. 2009].

Použité výzkumy

Oživení, 2006. *Bezkorupce*. [Online] Available at: <http://www.bezkorupce.cz/radnicni-listy-bez-cenzury/>[Přístup získán 15. 2. 2008].

VŠE v Praze; Mastercard, 2010. *Česká centra rozvoje*. [Online]Available at: http://www.centrarozvoje.cz/dokument/kompletni_vysledky_projektu_CCoC_2010.pdf, <http://www.centrarozvoje.cz/?p=vysledky-2010>[Přístup získán 4. 11. 2010].

Zákony

Tiskový zákon č. 46/2000 Sb.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

Zákon č. 131/2000 Sb., o hl. m. Praze.

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava české republiky.

Listina základních práv a svobod

Rozhovory

Bělohlová, P., 2012. Základní údaje o občanském sdružení Na Louce a spolupráce s Chomutovskými novinami [Rozhovor] (15. 12. 2012).

Mizun, L., 2011. Práce v Chomutovských novinách a spolupráce s organizacemi občanského sektoru [Rozhovor] (20. 12. 2011).

Seznam obrázků

Obrázek 1: Logo Chomutova

Obrázek 2: Logo Oživení, o. s.

Obrázek 3: Logo Na Louce, o. s.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Systém bodování

Tabulka 2: Počty článků v CHN 2006-2008

Tabulka 3: Výsledky bodování

Seznam grafů

Graf 1: Poměr neutrálních a analytických informací

Seznam příloh

Příloha 1: Seznam OOS v Chomutově

Příloha 2: Přepis rozhovorů

Příloha 3: Doslovné znění vybraných článků

Příloha 4: Tabulka

Příloha 5: Obrázky

PŘÍLOHY PRÁCE

1 Seznam OOS v Chomutově

2 Přepis rozhovorů

3 Doslovné znění vybraných článků

4 Obrázky

1 Seznam OOS v Chomutově

Zde je seznam organizací občanského sektoru dle údajů z komunitního plánu (S2Splus s.r.o., 2006)

Rozdělení podle zřizovatele:

1.1 Občanská sdružení

- Oblastní spolek Českého červeného kříže (ČČK)
- Naděje 2000
- Církev římskokatolická
- Diecézní charita Litoměřice, Charitní ošetrovatelská a pečovatelská služba Chomutov
- Kapka 97 sdružení onkologických pacientů
- Občanské sdružení Gopála
- Centrum pro zdravotně postižené Ústeckého kraje
- Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR (SONS)
- Svaz tělesně postižených ČR – místní organizace Chomutov
- Občanské sdružení Na Louce
- Fond ohrožených dětí Praha
- Občanské sdružení Kuprospěchu
- K-CENTRUM – kontaktní a poradenské centrum pro drogově závislé, poradna pro rodiče – občanské sdružení Světlo Kadaň
- Občanské sdružení Cíl Chomutov – azylový dům a dům na půl cesty
- Občanské sdružení Romů – Integrace Novum Chomutov
- Člověk v tísni - společnost při České televizi, obecně prospěšná společnost
- Občanské sdružení Cesta Naděje

1.2 Příspěvková organizace Ústeckého kraje

- Poradenské centrum služeb pro školu, děti a mládež Ústeckého kraje, Pedagogicko-psychologická poradna Chomutov

1.3 Příspěvková organizace statutárního města

- Městský ústav sociálních služeb Chomutov - domov důchodců (DD), sociální centrum, azylové atd.
- Základní škola speciální a mateřská škola

1.4 Ministerstvo spravedlnosti ČR

- Probační a mediační služba České republiky (PMS ČR)

1.5 Ostatní

- PARTNERS CZECH, obecně prospěšná společnost
- Smírčí rada

2 Přepis rozhovorů

Rozhovor se šéfredaktorem Chomutovských novin **Mgr. Lubošem Mizunem**:

1. Můžete prosím stručně popsat, jakým způsobem se volila témata a fotografie do jednotlivých vydání CHN?

Výběr - Redakční rada, která se postupem času zredukovala na jednu osobu, se scházela pravidelně před přípravou materiálů do novin. Vždy bylo vytyčeno nosné téma - otvírák, případně téma k fotce otvírákového fotočlánku. Většinou šlo o téma „budovatelské“ - investiční akce, rozvoj města, zateplování, nová dětská hřiště, nové trolejbusy, nová parkoviště, nové chodníky...

Bylo doporučeno, kolikrát a v jakých souvislostech se v novinách objeví představitelé vedení města, a to jak po textové, tak zejména po obrazové straně (počet fotografií). Poměr fotografií představitelů města nebyl přesně stanoven, ale pokud si pamatuji, zhruba to odpovídalo tomuto schématu: tři snímky primátorky, minimálně jeden na str. 1, jeden snímek 1. náměstek, nula až jeden 2. náměstek.

Byly stanoveny další dílčí pokyny, co je třeba zmínit (poděkování hejtmanovi za opravení silnic, zdůvodnění, proč je třeba omezit herny či zpoplatnit parkování v centru).

Velký důraz byl věnován rubrice Slovo starostky, později primátorky. Buď bylo na redakční radě určeno téma a jeho zpracování zadáno šéfredaktorovi nebo toto téma zpracoval jiný člen redakční rady.

Pozornost při výběru materiálů byla věnována až na výjimky stranám 1 a 2, tedy zpravodajství. K výjimkám patřilo, když redaktor dostal úkol například upozornit na výstavu některého konkrétního umělce nebo vyzdvihnout činnost některého konkrétního sportovního klubu či zájmové organizace.

Zpracování - Zpracování probíhalo postaru - dva redaktori si stránky rozkreslili na „zrcadlo“, články, fotografie i inzeráty posílali do tiskárny, kde grafička dotvářela konečnou podobu.

Korektura - Redaktori měli práci rozdělenou co do příspěvků přibližně napůl - jeden dvě strany zpravodajské, druhý stranu kulturní, dvě inzertní a stranu sportovní. Korektury si dělali navzájem. (zdánlivý nepoměr stran 2:4 byl více než vyrovnán pozorností, kterou věnovalo vedení města zpravodajským materiálům - některé se

musely opakovaně přepracovávat, přičemž každá formulace byla pečlivě zvažována, takže tvorba stran 3 - 6 byla méně náročná).

2. Pokud byly zastoupeny organizace občanského sektoru, jakého byly typu? Zdravotnická, sociální, vzdělávací, zájmová? Bylo rozložení rovnoměrné nebo byly některé typy zastoupeny významněji?

Neziskové organizace prostor měly, zejména na stránkách kulturních a sportovních. Rozložení nelze označit za rovnoměrné, spíš sporadické. Opakovaně se objevovalo několik stále stejných subjektů: pár mateřských center, která postupně zanikla, azylové zařízení Klokánek, které získalo přízeň města, a několik folklorních souborů. V podstatě se dalo říct, že kdo přišel, do novin se dostal. Na zpravodajských stranách byl větší prostor věnován příspěvkovým organizacím zřizovaným městem (zejména městskému ústavu sociálních služeb).

3. Zaznamenal jste samostatnou aktivitu od představitelů neziskových organizací, kterým záleželo na prezentaci v CHN?

Představitelé neziskových organizací přílišný zájem o prezentaci neprojevovali, s výjimkou výše uvedených příkladů a sportovních klubů, Ty se ozývaly nárazově, když dosáhly zajímavých výsledků či úspěchů. Celkově lze shrnout, že o prezentaci v CHN ze strany neziskovek zájem nebyl.

4. Jak jste přistupoval k případné samostatné aktivitě neziskových organizací?

Když už se někdo pokoušel o prezentaci, byla mu umožněna, pokud to nezamítla redakční rada (vzpomínám si na dva případy). Vzpomínám si rovněž na případ, kdy k této prezentaci došlo a byl z toho problém, protože redakční rada měla k jednomu členu tohoto klubu výhrady.

5. Probíhala nějaká dlouhodobější spolupráce s neziskovkou?

Ne.

(Následující otázka č. 6 vypuštěna, protože se vztahovala k případnému souhlasu, pozn. Eva Dušková.)

7. Jak byste zhodnotil vztah CHN a neziskových organizací ve městě?

Pozornost v CHN byla prioritně věnována informacím směřujícím z radnice (magistrátu) k občanům. Na to, co se děje „za vraty“, se nedostalo - pokud někdo nevstoupil sám dovnitř. Takže zmíněný vztah bych hodnotil jako vztah muže k ženám, které ho nezaujaly - ví o nich, ale to je vše. Když se nějaká přitočí, je slušné jí vyjít vstříc, ale je zbytečné je vyhledávat.

..

Rozhovor s předsedkyní občanského sdružení Na Louce **Mgr. Petrou Bělohlovou:**

1. Můžete stručně představit sdružení Na Louce, kdy vzniklo, čím se zabývá a jaký má cíl?

O. s. Na louce bylo u Ministerstva vnitra ČR registrováno dne 19. 11. 2003, pod číslem VS/1-1/55518/03-R, a od tohoto data oficiálně započala jeho činnost. Působí v Chomutově, Litvínově, Meziboří a v Mostě. Zapojuje se také do mimoregionálních akcí.

Aktivity jsou realizovány ve spolupracujících institucích nebo na místech pronajatých, vlastní prostory jsou snem. Cílem sdružení je pomáhat při léčbě dětí i dospělých v oblasti fyzické, psychické, sociální, především pomocí zooterapie. Nabízíme návštěvy terapeutů (s některými zvířaty) v ústavech, školách, domovech důchodců, v rodinách, kde pečují o dítě či dospělého s handicapem, u osamělých. Podílet se na společenském životě v okolních obcích - pořádáme kulturní, sportovní aktivity, besedy a soutěže pro různé věkové skupiny. Nabízíme služby mladým rodinám, prostřednictvím provozovny mateřského centra.

2. Jaké zásadní aktivity sdružení vykazovalo v letech 2006-2008?

Od počátku vzniku neziskové organizace jsme se věnovali canisterapii a pořádání nárazových aktivit pro školní děti. V roce 2005 jsme se začali aktivně zabývat myšlenkou založení mateřského centra, což jsme uskutečnili a od roku 2006 je v provozu Mateřské centrum Kolibřík Chomutov. Od roku 2007 provozujeme Laktační poradnu.

3. Bylo nebo je sdružení podporováno z městského rozpočtu?

Město Chomutov podporuje naši organizaci spíše v posledních letech 2009-2011, ve zmíněných letech to bylo následujícím způsobem:

2006 ... 0

2007 0

2008 ... 5000,- určených na činnost sdružení, tedy projekty – Canisterapie, Mateřské centrum a Laktační poradna. Plus jsme od června užívali prostory města za symbolický pronájem 100,- Kč / rok.

4. Sledovala jste Chomutovské noviny?

Ne. Z tisku vystřihuji a archivuji pouze články, které se týkají naší neziskové organizace. S nimi pak dále pracuji – slouží jako podklad pro výroční zprávu nebo se část objevuje na webových stránkách. Občas je používám i při závěrečných zprávách různým donátorům.

5. Jak hodnotíte zastoupení neziskových organizací a jakýchkoliv informací o nich v CHN?

Jako nedostatečné, což jsem i veřejně zmiňovala při komunitním plánování. Byl nám například přislíben „seriál“ mapující neziskové organizace a jejich činnost, ale nikdy k tomu nedošlo.

6. Pokud hodnotíte jako nedostatečné, jaké návrhy máte na mysli, že by bylo možné uplatnit?

Pravidelné články, rubrika pro neziskovou, inzerce zdarma, upoutávky na akce, zveřejňování webových stránek. Nestíhám sledovat uzávěrky časopisů, pomohlo by mi také, pokud by se redaktoři aktivně zeptali a zajímali ... navíc mají i možnost přijít nafotit zajímavé fotky přímo do mateřského centra nebo canisterapie.

7. Byla jste sama někdy aktivní, např. že byste navštívila, kontaktovala redakci CHN nebo nadřízený orgán na magistrátu?

Ano, redakci jsem kontaktovala opakovaně. Někdy s úspěchem, jindy ne. Magistrát jsem nekontaktovala, ale s názory jsem vystoupila na zmíněném komunitním plánování, ale také třeba, když mě o schůzku požádal nový člen zastupitelstva Mgr. Márc.

8. Pokud ano, proč? Můžete popsat průběh a výsledek Vaší snahy?

Chtěla jsem více propagace. Ale nutno přiznat, že má iniciativa nebyla až tak velká. Většinou jsem sdělila, naťukla, a když se nesečkala s odezvou, nešla jsem za věci dále. Šetřím energií a časem na jiné záležitosti ☺

(Otázka 9. nezařazena, protože by navazovala na nesouhlasnou odpověď předchozí, pozn. Eva Dušková)

3 Doslovné znění vybraných článků

3.1. Další fáze projektu na pomoc neziskovým organizacím

CHN č. 18 (Mizun, 2007: 1)

Zástupci neziskových organizací, které se zapojily do projektu města Chomutova Hledáme partnerství, navštívili koncem září Annaberg-Buchholz, aby navázali kontakty s partnery z druhé strany hranice.

Přeshraniční spolupráce je principem projektu financovaného z programu Interreg IIIA, jehož cílem je pomoci těmto malým subjektům dosáhnout na peníze, jež jsou k dispozici v rámci evropských dotačních fondů. „Pro neziskové organizace je obtížné zpracovat dotační projekt, protože jim chybí zkušenosti, technické a legislativní zázemí a především partner. Podstatná většina dotací je zaměřena na příhraniční spolupráci,“ vysvětluje primátorka Chomutova Ivana Řápková, co stálo na počátku této iniciativy. „Chtěli jsme jim pomoci, proto jsme spolu s naším partnerem, městem Annaberg-Buchholz, vypracovali projekt Hledáme partnerství. Jeho prostřednictvím se mohou spojit neziskové organizace z obou stran hranice. Naše role spočívá právě v onom podání rukou, konkrétní iniciativa pak už je na nich. Samozřejmě v případě potřeby naši odborníci mohou pomoci radou či konzultací.“

Na výzvu k zapojení do projektu reagovalo z české strany téměř půl stovky subjektů. Většina jejich představitelů se sešla začátkem minulého měsíce v zasedací místnosti chomutovské radnice. Pracovnice úseku projektů odboru kanceláře primátorky tu zorganizovali úvodní seminář, v němž zájemce seznámily s podstatou projektu a možnostmi, jaké skýtá.

Jeho další fází byla už zmíněná poznávací cesta do Annaberg-Buchholze, které se zúčastnili představitelé organizací s různým zaměřením. „Jak naši, tak němečtí účastníci se rozdělili do tří sekcí podle svého zaměření, byly to sport, kultura a sociální oblast a zdravotnictví,“ uvedla projektová manažerka Věra Jetenská, která měla na starosti organizaci akce za chomutovskou stranu. „Pro většinu z nich to byl krok do neznáma, na obou stranách brání rozšíření přímých kontaktů především jazyková bariéra. Jak se ale ukázalo, zájem o spolupráci je, jen bylo potřeba učinit první krok, představitele 'neziskovek' kontaktovat. To se povedlo, teď už je na konkrétních lidech, co dokáží vymyslet.“

Jedním z těch, kdo našel partnera, byl Vladimír Kousal ze Sportovního střeleckého klubu Chomutov. „Navázali jsme kontakt se střeleckým oddílem z Annabergu. Teď se po příslušném školení naučím sestavovat potřebné žádosti a pak můžeme začít pořádat konkrétní společné akce.“ Sbírat zkušenosti jel do Německa také ředitel Domu dětí a mládeže Milan Märc, který hodnotí tento projekt chomutovské i annaberské radnici velmi pozitivně. „Má to smysl pro obě strany, prospěje to k vzájemnému poznávání. Víme o sobě hrozně málo, přestože nás od sebe vlastně dělí jen kopec.“ (lm)

3.2. Slovo starostky

CHN č. 6, v roce 2006 (Řápková, 2006)

Vážení spoluobčané,

v životě nás někdy potkávají situace, které sami nedokážeme vyřešit. Často takovým případem bývá těžké onemocnění. Nešťastným zlomem v životě řady žen je moment, kdy zjistí, že onemocněly rakovinou prsu. Chápu takovou osobní tragédii, protože mám stejnou zkušenost z vlastní rodiny. Vím, že je to těžké období nejen pro nemocnou ženu, ale i pro její okolí, rodinu a přátele. Má zkušenost je dvacet let stará, ale vím, že unést takové neštěstí je těžké v každé době, tedy i dnes. Dnešní doba ale přináší možnosti individuální iniciativy takřka v každé oblasti, tedy i v této.

Onkologické sdružení Kapka '97 dokáže ženám pomoci. Sdružuje ty, které toto trauma samy zažily a jsou příkladem toho, že se i s ním dá žít. Záleží na každé ženě, jak se s rakovinou prsu vypořádá, a členky Kapky ukazují, že to je možné. Lékaři jsou tu proto, aby léčili, ale neméně důležité je to, co následuje po léčbě. Ony v ní prakticky pokračují, jsou to laické psychoterapeutky, které pomáhají onkologicky nemocným bojovat s obtížemi, nepochopením, samotou a problémy vyplývajícími z léčby. Členové Kapky '97 se zkrátka nestarají jen o sebe, ale i o ostatní, váží si života, nejsou poznamenáni v dnešní době tak rozšířeným sobectvím. Mám dobrý pocit z toho, že taková iniciativa těchto skvělých lidí v našem městě existuje. Hezké, snad už konečně jarní dny přeji všem a zvláště těm, kteří se rozhodli pomáhat druhým.

Vaše Ivana Řápková

3.3. Ke Třem králům byli lidé rekordně štědrí

Každoroční charitativní akce spjatá se svátkem Tří králů proběhla v ulicích Chomutova i letos. Vynesla rekordních 52 481 korun, zhruba o 16 tisíc korun víc než vloni. Akci pořádanou Českou katolickou charitou v Chomutově organizoval místní farní úřad. Tři trojice mladých koledníků v centru města a před nákupními středisky zpěvem koled vybízely lidi k příspěvku na dva projekty. Jeden je zaměřený na pomoc sociálně slabým rodinám a lidi v nouzi u nás, druhý, zahraniční pomůže dětem ulice v mongolském Ulánbátaru.

Kasičky s výtěžkem sbírky se rozpečetují na chomutovském magistrátu. Tentokrát se tohoto úkolu ujala náměstkyně primátorky Jana Vaňhová (na snímku vpravo), v jejíž kanceláři se pak výtěžek sbírky počítal. Na snímku vlevo v pozadí administrátor chomutovské farnosti Josef Heger. (lm)

4 Obrázky

Logo Chomutova

Obrázek 1

Logo o. s. Oživení

Obrázek 2

Logo občanského sdružení Na Louce

Obrázek 3

Seznam zkratk

OOS	organizace občanského sektoru
CHN	Chomutovské noviny
KPSS	Komunitní plán sociálních služeb města Chomutova
o. s.	občanské sdružení

O autorce

Bc. Eva Dušková, DiS. (rodným příjmením Braumová, narozena 7. 7. 1979) studovala po jazykové akademii v Chomutově Vyšší odbornou školu publicistiky v Praze. Poté si rozšířila své vědomosti v bakalářském programu na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze.

Během studia začala pracovat jako redaktorka a fotoreportérka Chomutovského deníku. Ve své bakalářské práci nazvané *Mužožena ve Vlastě* se zaměřila na časopis *Vlasta* v padesátých letech minulého století a obraz ženy, který v něm byl prezentován tehdejšími čtenářkám.

Magisterské studium zahájila poté v pozici tiskové mluvčí a šéfredaktorky radničních novin na městském úřadě v Jirkově, kde je zaměstnána dodnes. Tříletou pauzu, kdy se věnovala výchově dítěte a řešení osobní krize, využila také pro osobnostní a profesní rozvoj. Od té doby pracuje také jako public relations specialistka pro obecní úřady na Chomutovsku a příležitostně vypomáhá s projekty realizovanými Ústeckým krajem. Během rodičovské dovolené začala dobrovolně pomáhat i mateřskému centru Kolibřík v Chomutově.

Mezi její zájmy patří psychologie, výchova dítěte, psychologie komunikace, gender a rovnost pohlaví, kulturní dění a historická antropologie. Fyzické i emoční vyžití nachází v poznávání domovského Ústeckého kraje, jízdě na kole, inline bruslení a zumbě.

Slovník důležitějších pojmů

Širší charakteristiky a souvislosti jsou rozvedeny v kapitole 2 a jejích podkapitolách.

Občanská společnost

Je zde chápána jako prostor pro dobrovolné sdružování lidí, kteří chtějí prosazovat své zájmy, uspokojovat potřeby své či druhých. Zahrnuje instituce, organizace, jedince. (Dohnalová, 2004:6) Stojí mimo stát, trh i rodinu, je nezávislá na státní moci. (Müller, 2003:39)

Občanský sektor

Tento pojem u nás není definován, u některých autorů splývá s vymezením občanské společnosti, někteří jej nazývají neziskovým. V této práci jde víceméně o homogenní označení stejného, co výše označuje pojem občanská společnost. Je to oblast činností a aktivit sledujících veřejný zájem, kterou charakterizuje spontánnost, rozmanitost. Některými příklady aktivit může být humanitární pomoc, podpora lidských práv, ochrana životního prostředí. (Dohnalová, 2004: 63-80).

Organizace občanského sektoru

Jejich definice je odvozena od výše uvedených pojmů. Jde o organizace, které vznikly zdola, spontánně, na „základě sdílených hodnot a zájmu skupiny občanů a těch, kteří je podporují“. (Dohnalová, 2004: 32) Jejich jakousi nadhodnotou je přínos pro společnost - pomáhá lidem v řešení problémů, učí je nové schopnosti, dodává jim zkušenosti, sebedůvěru. (Dohnalová, 2004:72):

Samospráva

Stát deleguje některé své služby a činnosti na menší celky. Česká republika je dle Ústavy ČR členěna na základní - obce - a vyšší územní samosprávné celky - kraje (kolektiv autorů, 2005: 27). Obec je tedy základem územní samosprávy. V současné době platí zákon o obcích č. 128/2000 Sb., který stanovuje bližší vymezení.

Public relations

Jde o metody, nástroje a činnosti, které slouží k ovlivňování veřejného mínění a vnímání určitého subjektu. Cílem technik a aktivit PR je dosáhnout publicity v médiích. (Ftorek, 2007)

Radniční periodikum

Jeden z druhů tiskovin, které periodicky vydává vedení obce. Periodika jsou tu pojata jako prostor pro informování o zasedání zastupitelstva obce a o činnosti orgánů obce, jako prostor pro zveřejňování událostí a aktivit ve městě. (Zákon 128/2000, §35)

Rejstřík

Chomutovské noviny, 51
komunitního plánu, 38
Kvalitativní výzkum, 55
Kvantitativní výzkum, 55
nestátní neziskové organizace, 23
občanská společnost, 13, 15, 16, 81, 82, 99
občanské sdružení, 17
občanský sektor, 13, 15, 17, 18, 22, 99
obec, 24, 25
obsahová analýza, 11
organizace občanského sektoru, 13, 15, 18, 19, 20, 23, 26, 42, 63, 88, 99
politické strany, 80
propagace, 13
public relations, 13, 40, 42, 43, 100
radniční periodikum, 13, 43, 100
rozhovory, 12
samospráva, 13, 14, 15, 24, 31, 43, 51, 74, 82, 100
samostatné působnosti, 25
svoboda projevu, 46
Ústava a Listina základních práv a svobod, 45
veřejný zájem, 45
vyváženost, 43
Zákon o územní samosprávě, 46